

PREPORUKE

PREPORUKA KOMISIJE (EU) 2023/1425

od 27. lipnja 2023.

za olakšavanje financiranja tranzicije prema održivom gospodarstvu

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292.,

budući da:

- (1) Prelazak na održivo gospodarstvo do 2050. predstavlja izazov, ali pruža i prilike za gospodarstvo Unije. Ulaganjem u zelenu tranziciju Europa će postati prvi klimatski neutralan kontinent s održivim gospodarstvom.
- (2) U ovom desetljeću potrebno je hitno djelovati kako bi se do 2030. emisije stakleničkih plinova smanjile za 55 % i ostvarili naši okolišni ciljevi, posebno oni povezani s krizom prirode i vode. Unija će od 2021. do 2030. svake godine morati uložiti oko 700 milijardi EUR više nego u razdoblju od 2011. do 2020. kako bi dekarbonizirala svoje gospodarstvo i ostvarila svoje okolišne ciljeve⁽¹⁾ i ciljeva predloženog Akta o industriji s nultom neto stopom emisija⁽²⁾.
- (3) Financiranje prelaska na klimatski neutralno i održivo gospodarstvo danas je potrebno za poduzeća koja žele postati održiva, ali ne mogu u jednom koraku prijeći na model poslovanja koji bi u cijelosti bio prihvatljiv za okoliš i klimatski neutralan. Financiranje tranzicije bit će potrebno u nadolazećim godinama kako bi se osigurao pravodoban i uredan prelazak realnog gospodarstva na održivost i osigurala konkurentnost gospodarstva EU-a. Nisu još dostupne sve tehnologije za održivo gospodarstvo, a gospodarski subjekti mogu te ciljeve ostvarivati različitim brzinom.
- (4) Održivo financiranje je financiranje onoga što je prihvatljivo za okoliš ili je na putu da to postane nakon određenog vremena. Očekuje se da će se razina održivih ulaganja s vremenom povećavati kako tranzicija bude napredovala.
- (5) Iako se u pravnom okviru Unije ne definira pojam financiranja tranzicije, financiranje tranzicije trebalo bi tumačiti kao financiranje poboljšanja klimatske i okolišne učinkovitosti radi prelaska na održivo gospodarstvo, brzinom koja je kompatibilna s klimatskim i okolišnim ciljevima EU-a.

⁽¹⁾ Kako bi ostvarila svoje ciljeve smanjenja emisija u energetske i prometnom sektoru, Unija će u razdoblju 2021.–2030. morati uložiti 477 milijardi EUR više nego u razdoblju 2011.–2020. Morat će uložiti dodatnih 110 milijardi EUR godišnje kako bi ostvarila svoje okolišne ciljeve. Za pojedinosti vidjeti Radni dokument službi Komisije „Procjena potreba za ulaganjima i dostupnost financijskih sredstava za jačanje kapaciteta EU-a za proizvodnju tehnologije s nultom neto stopom emisija” (SWD(2023) 68 final) i Komunikaciju Komisije „Gospodarstvo EU-a nakon pandemije bolesti COVID-19: implikacije za gospodarsko upravljanje”, COM(2021) 662 final.

⁽²⁾ Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava za proizvodnju proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija (Akt o industriji s nultom neto stopom emisija), COM(2023) 161 final.

- (6) Okvir EU-a za održivo financiranje, uključujući Uredbu (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾, metodologije utvrđene u Uredbi (EU) 2019/2089 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾, Direktivu (EU) 2022/2464 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾ i Prijedlog uredbe o europskim zelenim obveznicama ⁽⁶⁾, sadržavaju zaštitne mjere i načela s pomoću kojih se može detaljnije odrediti pojam financiranja tranzicije.
- (7) Financiranje prelaska na klimatski neutralno i održivo gospodarstvo u središtu je Komunikacije Komisije iz 2021. o strategiji za financiranje tranzicije prema održivom gospodarstvu ⁽⁷⁾, u kojoj se ističe potreba za uključivim pristupom održivom financiranju bez obzira na sektor, geografski položaj, subjekte i različite polazne točke u tranziciji.
- (8) Ovom se Preporukom razjašnjava pojam financiranja tranzicije, pri čemu se prepoznaje važna uloga koju mogu imati sudionici na tržištu koji dobrovoljno primjenjuju instrumente iz okvira Unije za održivo financiranje, prema potrebi, za financiranje tranzicije.
- (9) Poduzeća, financijski posrednici i ulagatelji, države članice i nadzorna tijela mogli bi prikupljati ili pružati sredstva za financiranje tranzicije odnosno primijeniti pristup financiranju tranzicije na temelju dobrovoljne upotrebe instrumenata za održivo financiranje kako je utvrđeno u ovoj Preporuci.
- (10) Cilj je ove Preporuke poduprijeti financiranje tranzicije u pouzdanom okruženju za ulagatelje poticanjem dobrovoljne upotrebe instrumenata za održivo financiranje i objave informacija na načine kojima se može osigurati vjerodostojnost prilika za ulaganja u tranziciju.
- (11) Ova se Preporuka temelji na okviru Unije za održivo financiranje i elementima vodećih međunarodnih inicijativa za financiranje tranzicije, kao što su Smjernice OECD-a za financiranje tranzicije ⁽⁸⁾, Okvir skupine G-20 za financiranje tranzicije ⁽⁹⁾, Izvješće o financiranju tranzicije Međunarodne platforme za održivo financiranje ⁽¹⁰⁾ i izvješće stručne skupine Ujedinjenih naroda na visokoj razini o obvezama nedržavnih subjekata u pogledu ostvarivanja nulte neto stope emisija ⁽¹¹⁾. Stoga bi međunarodni ulagatelji koji slijede ovu Preporuku trebali moći uskladiti glavne aspekte svojih tranzicijskih ciljeva i potrebe za financiranjem s međunarodnom tržišnom praksom.

⁽³⁾ Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.). U daljnjem tekstu pojam „taksonomija” odnosi se na Uredbu (EU) 2020/852 zajedno s delegiranim aktima donesenima na temelju te uredbe.

⁽⁴⁾ Uredba (EU) 2019/2089 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o izmjeni Uredbe (EU) 2016/1011 u pogledu referentnih vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju i referentnih vrijednosti EU-a usklađenih s Pariškim sporazumom te objavama u vezi s održivošću za referentne vrijednosti (SL L 317, 9.12.2019., str. 17.).

⁽⁵⁾ Direktiva (EU) 2022/2464 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o izmjeni Uredbe (EU) br. 537/2014, Direktive 2004/109/EZ, Direktive 2006/43/EZ i Direktive 2013/34/EU u pogledu korporativnog izvješćivanja o održivosti (SL L 322, 16.12.2022., str. 15.).

⁽⁶⁾ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o europskim zelenim obveznicama, COM(2021) 391 final. Politički dogovor suzakonodavaca postignut je 28. veljače 2023.

⁽⁷⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Strategija za financiranje tranzicije prema održivom gospodarstvu”, COM(2021) 390 final.

⁽⁸⁾ OECD (2022.), *OECD Guidance on Transition Finance: Ensuring Credibility of Corporate Climate Transition Plans, Green Finance and Investment* (Smjernice OECD-a za financiranje tranzicije: Osiguravanje vjerodostojnosti korporativnih planova za klimatsku tranziciju, zelenog financiranja i ulaganja), OECD Publishing, Pariz.

⁽⁹⁾ Skupina G-20 (2022.), *Izvješće skupine G-20 o održivom financiranju iz 2022.*

⁽¹⁰⁾ Međunarodna platforma za održivo financiranje (2022.), *Izvješće o financiranju tranzicije*. Dostupno na: https://finance.ec.europa.eu/system/files/2022-11/221109-international-platform-sustainable-report-transition-finance_en.pdf

⁽¹¹⁾ Stručna skupina Ujedinjenih naroda na visokoj razini o obvezama nedržavnih subjekata u pogledu ostvarivanja nulte neto stope emisija (2022.), *Integrity Matters: Net Zero Commitments by Businesses, Financial Institutions, Cities and Regions* (Pitanja integriteta: Obveze poduzeća, financijskih institucija, gradova i regija u pogledu ostvarivanja nulte neto stope emisija).

- (12) Tranzicija radi postizanja ciljeva europskog zelenog plana ⁽¹²⁾ uključuje prelazak na klimatsku neutralnost do 2050., s ciljem ograničavanja klimatskih promjena na globalno zagrijavanje od 1,5 °C u skladu s Pariškim sporazumom donesenim u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama ⁽¹³⁾, prelazak na gospodarstvo otporno na klimatske promjene i tranziciju prema okolišno održivom gospodarstvu, odnosno kružnom gospodarstvu s nultom stopom onečišćenja koje pozitivno utječe na prirodu te održivo korištenje vodnih i morskih resursa.
- (13) Sudionici na tržištu mogu primjenjivati ovu Preporuku i na klimatsku i na okolišnu tranziciju.
- (14) Poduzeća (uključujući nefinancijska i financijska poduzeća) mogu imati različite polazne točke u prelasku na održivost, ovisno o različitim čimbenicima, kao što su sektor i geografsko područje na kojima posluju. Poduzeća imaju i različite mogućnosti i sposobnosti za tranziciju, ovisno o svojoj veličini, dostupnim financijskim i fizičkim resursima ili dostupnosti infrastrukture i tehnologija. Zbog toga će poduzeća imati različite potrebe za financiranjem.
- (15) Upotreba financijskih sredstava za tranziciju je dobrovoljna. Nemaju sva poduzeća, a ni svi gospodarski sektori, znatne potrebe za financiranjem klimatske ili okolišne tranzicije. Međutim, ako je moguće smanjiti negativne učinke ili se oni već smanjuju, to poboljšanje trebalo bi prepoznati i olakšati njegovo financiranje.
- (16) Mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) možda će morati financirati svoju tranziciju te bi u tim slučajevima mogla pribaviti financijska sredstva za tranziciju navođenjem ključnih informacija o održivosti. Međutim, zbog njihove veličine i ograničenih resursa to može biti teško i skupo. MSP-ovima će možda biti potrebna potpora financijskih partnera, dobavljača i kupaca u njihovu lancu vrijednosti kad razmatraju potrebe za financiranjem tranzicije te kod pristupa financiranju tranzicije u praksi. Velika poduzeća i financijski posrednici potiču se da primjenjuju načela proporcionalnosti pri suradnji s MSP-ovima te da budu suzdržaniji pri traženju informacija od MSP-ova partnera u lancu vrijednosti, dobavljača i kupaca.
- (17) Financijska sredstva za tranziciju mogu pomoći i u financiranju tranzicije poduzeća koja posluju u sektorima koji su najviše pogođeni prelaskom na održivo gospodarstvo. Na primjer, nova ulaganja i povezani kapitalni rashodi takvih poduzeća mogu biti kompatibilni s tranzicijom za postizanje klimatskih i okolišnih ciljeva Unije.
- (18) Potrebe za financiranjem tranzicije mogu se utvrditi planiranjem i postavljanjem tranzicijskih ciljeva. To se može postići, na primjer, utvrđivanjem kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih ciljeva i mjera poduzeća u skladu s prelaskom na klimatski neutralno i održivo gospodarstvo te planova ulaganja i akcijskih planova u kojima se navode dodijeljena sredstva i sredstva koja su još potrebna kako bi se osiguralo postizanje ciljeva te planiranje i provedba mjera na transparentan, vjerodostojan i dosljedan način. To se može učiniti i na razini poduzeća i na razini djelatnosti, ovisno o tome gdje se javlja potreba za financiranjem tranzicije.
- (19) Planiranje tranzicije, postupak kojim poduzeća svoje ambicije u području okoliša i klime pretaču u djelovanje, može pomoći poduzećima da smanje strateške i financijske rizike povezane s tranzicijom, utvrde poslovne prilike i razjasne svoju poslovnu strategiju, koja može privući nove ulagatelje i poslovne partnere.
- (20) Međutim, poduzeća se mogu koristiti i instrumentima Unije za održivo financiranje, kao što je taksonomija, ne samo za objavljivanje djelatnosti i kapitalnih rashoda usklađenih s taksonomijom nego i kao instrumentom usmjerenim na budućnost, pri čemu se kriteriji taksonomije upotrebljavaju kao referentne točke za postavljanje ciljeva. Taksonomija se sve više upotrebljava za financiranje tranzicije, pri čemu mnoga poduzeća izvješćuju o kapitalnim rashodima usklađenima s taksonomijom koji su znatno viši od usklađenih prihoda, posebno u sektorima s velikim učinkom.

⁽¹²⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Europski zeleni plan, COM(2019) 640 final.

⁽¹³⁾ Unija ga je odobrila 5. listopada 2016.; Odluka Vijeća (EU) 2016/1841 od 5. listopada 2016. o sklapanju, u ime Europske unije, Pariškog sporazuma donesenoga u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (SL L 282, 19.10.2016., str. 1.).

- (21) Ulaganja za postizanje usklađenosti s taksonomijom u pet (iznimno 10) godina priznaju se kao kapitalni rashodi koji su u potpunosti usklađeni s taksonomijom ako su popraćeni planom kapitalnih rashoda, što je vrsta plana tranzicije na razini djelatnosti ⁽¹⁴⁾. Osim toga, ulaganja u prijelazne djelatnosti, kako su definirane Uredbom (EU) 2020/852, ulaganja su u najbolje dostupne tehnologije te se stoga smatraju usklađenima s taksonomijom, pod uvjetom da ne dovode do dugoročnih učinaka vezanosti za ugljično intenzivne tehnologije i ne sprečavaju razvoj zelenijih tehnologija. To su ekonomske djelatnosti u kojima trenutačno ne postoji alternativna tehnologija i u kojima je učinkovitost usmjerena na prelazak na klimatsku neutralnost u budućnosti. Kako bi se osiguralo stalno poboljšanje tijekom tranzicije, Uredbom (EU) 2020/852 predviđa se preispitivanje kriterija tehničke provjere za prijelazne djelatnosti svake tri godine kako bi se uzelo u obzir nove tehnologije i znanstveni dokazi čim postanu dostupni.
- (22) Taksonomija može biti i koristan vodič za dopunu klimatskih ili okolišnih ciljeva ili planova tranzicije za ekonomske djelatnosti koje ne mogu znatno pridonijeti jednom od okolišnih ciljeva utvrđenih u Uredbi (EU) 2020/852, ali su i dalje moguća znatna poboljšanja okolišne učinkovitosti. Njezini kriteriji i načela mogu se primijeniti za utvrđivanje privremenih ili minimalnih ciljeva za koje bi se mogla prikupiti financijska sredstva za tranziciju ako su ulaganja kompatibilna s klimatskim i okolišnim ciljevima EU-a ⁽¹⁵⁾. To bi se trebalo osigurati planom tranzicije za određenu djelatnost (plan tranzicije na temelju djelatnosti).
- (23) Podaci pokazuju da taksonomija funkcionira kako je predviđeno, a poduzeća u indeksu STOXX Europe 600 koja su dosad prijavila usklađenost s taksonomijom različitu od nule ⁽¹⁶⁾ u prosjeku su izvijestila o usklađenosti s taksonomijom od oko 23 % za kapitalne rashode, 24 % za operativne rashode i 17 % za prihode ⁽¹⁷⁾.
- (24) Referentne vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju i referentne vrijednosti EU-a usklađene s Pariškim sporazumom odgovarajući su instrumenti za izradu portfelja s ciljevima dekarbonizacije. Investicijski fondovi koji prate te referentne vrijednosti bilježe veliki porast i trenutačno se procjenjuju na 116 milijardi EUR. Osim toga, sve se više upotrebljavaju i tržišne okolišne, socijalne i upravljačke referentne vrijednosti s obilježjima okolišne održivosti.
- (25) Planovi tranzicije koristan su alat za pretvaranje klimatskih ili okolišnih ciljeva u djelovanje ili u plan ulaganja, na razini poduzeća i na razini ekonomskih djelatnosti, u komunikaciji s financijskim posrednicima i ulagateljima. Financijski posrednici i ulagatelji mogu uzeti u obzir informacije iz planova tranzicije te integritet, transparentnost i odgovornost ciljeva uključenih u te planove i pri procjeni rizika tranzicije i fizičkih rizika za održivost povezanih s ulaganjem.
- (26) Planovi tranzicije trenutačno nisu obvezni, ali postaju jedan od ključnih alata usmjerenih na budućnost koje poduzeća mogu upotrijebiti za utvrđivanje i formuliranje svojih ciljeva i potreba za financiranjem za postizanje tih ciljeva te obuhvaćaju informacije o ključnim etapama, aktivnostima, procesima i resursima. Planovi tranzicije mogu se izraditi na temelju Direktive (EU) 2022/2464 i standarda izvješćivanja u skladu s tom direktivom ako su planovi tranzicije dio ukupne poslovne strategije poduzeća čiji je cilj uskladiti se s ciljem Pariškog sporazuma da se porast globalne temperature ograniči na 1,5 °C.

⁽¹⁴⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/2178 od 6. srpnja 2021. o dopuni Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem sadržaja i prikaza informacija o okolišno održivim ekonomskim djelatnostima koje objavljuju poduzeća na koja se primjenjuje članak 19.a ili članak 29.a Direktive 2013/34/EU i utvrđivanjem metodologije obveznog objavljivanja informacija (SL L 443, 10.12.2021., str. 9.), Prilog I.

⁽¹⁵⁾ Rashodi za planove tranzicije na temelju djelatnosti ne mogu se smatrati usklađenima s taksonomijom ako ne ispunjavaju u potpunosti odgovarajuće kriterije taksonomije, ali ipak mogu biti važan korak prema poboljšanju uspješnosti u pogledu održivosti i privlačenju financijskih sredstava za tranziciju.

⁽¹⁶⁾ Do 17. svibnja 2023. 63 % poduzeća u indeksu STOXX Europe 600 već je objavilo podatke o taksonomskoj prihvatljivosti i usklađenosti s taksonomijom za financijsku godinu 2022.; izvor: Bloomberg.

⁽¹⁷⁾ Gotovo dvije trećine poduzeća koja su objavila taksonomski prihvatljive kapitalne rashode navela su razinu usklađenosti različitu od nule, a svako drugo poduzeće koje je objavilo prihvatljive prihode izvijestilo navelo je razinu usklađenih rashoda različitu od nule; Izvor: Bloomberg.

- (27) Poduzeća obuhvaćena područjem primjene zahtjeva za izvješćivanje iz Direktive (EU) 2022/2464 morat će priopćiti sve vremenski ograničene ciljeve povezane s pitanjima održivosti, kao i sve planove za osiguranje usklađenosti svojeg poslovnog modela i strategije s prelaskom na održivo gospodarstvo i ograničavanjem globalnog zagrijavanja na 1,5 °C.
- (28) Komisija je u veljači 2022. iznijela Prijedlog direktive o dužnoj pažnji za održivo poslovanje ⁽¹⁸⁾ kako bi se osiguralo da poduzeća koja posluju na unutarnjem tržištu ispune svoju ulogu u prelasku naših gospodarstava na održivost. Predlaže se da poduzeća obuhvaćena područjem primjene te direktive donesu plan kojim se osigurava usklađenost poslovnog modela i strategije poduzeća s tranzicijom prema održivom gospodarstvu i ograničavanjem globalnog zagrijavanja na 1,5 °C u skladu s Pariškim sporazumom.
- (29) Planom tranzicije, koji je dio cjelokupne strategije poduzeća, može se obuhvatiti i tranzicija prema okolišnim ciljevima. Vjerodostojnost plana tranzicije mogla bi se povećati tako da ga donese rukovodstvo poduzeća te da se njime obuhvati strukturirani skup kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih ciljeva i mjera, uključujući dodijeljena i potrebna sredstva, kako bi se osiguralo da se ciljevi i mjere provode na vjerodostojan i dosljedan način, uključujući razmatranje i izbjegavanje dugoročne vezanosti za djelatnosti ili imovinu povezane s visokim intenzitetom emisija stakleničkih plinova ili znatnom štetom za okoliš, uzimajući u obzir životni vijek te imovine.
- (30) Financijski posrednici imaju ključnu ulogu u podupiranju prelaska realnog gospodarstva na održivost. Osiguranjem financijskih sredstava za tranziciju realnom gospodarstvu financijski sektor ispunjava svoju funkciju financiranja tijekom tranzicije, smanjuje rizik tranzicije tijekom vremena te ima mogućnost uredno provesti vlastitu tranziciju. Financiranje tranzicije i povezana ulaganja mogu smanjiti financijski rizik tranzicije u budućnosti čak i ako nemaju automatski manji financijski rizik od drugih ulaganja.
- (31) I bankovno kreditiranje i ulaganja važni su za financiranje realnog gospodarstva te se očekuje da će poduzećima osigurati znatnu količinu financijskih sredstava za tranziciju. Banke i drugi institucionalni ulagatelji u posebno su dobrom položaju da svojim klijentima osiguraju financijska sredstva za tranziciju jer mogu iskoristiti bliske odnose s klijentima. U tom kontekstu banke mogu razmatrati ovu Preporuku zajedno s odredbama o tranzicijskim i fizičkim rizicima iz Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁹⁾ i Uredbe (EU) 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁰⁾, koje se trenutačno revidiraju.
- (32) U predstojećim savjetima Europskog nadzornog tijela za bankarstvo o zelenim zajmovima ⁽²¹⁾, kao i u radu Platforme za održivo financiranje ⁽²²⁾, razmotrit će se različiti aspekti financiranja tranzicije i pružiti relevantan doprinos budućim razmatranjima o toj temi.
- (33) Objavlivanjem informacija o održivosti olakšava se razmjena informacija između financijskih posrednika i poduzeća u tranziciji. Na primjer, informacije usmjerene na budućnost o klimatskim ili okolišnim ciljevima ili planovima tranzicije, ako postoje, mogle bi pružiti korisne informacije ulagateljima i financijskim posrednicima koji su se obvezali na tranziciju. Te će informacije pomoći financijskim posrednicima i ulagateljima da odluče što će uključiti ili ne uključiti u investicijske proizvode te procijeniti posljedice različitih razdoblja ulaganja i rizike od neupotrebljive imovine.

⁽¹⁸⁾ Prijedlog direktive o dužnoj pažnji za održivo poslovanje i izmjeni Direktive (EU) 2019/1937, COM(2022) 71.

⁽¹⁹⁾ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

⁽²⁰⁾ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).

⁽²¹⁾ Predstojeći savjeti nakon poziva na savjetovanje Europskom nadzornom tijelu za bankarstvo o zelenim kreditima i hipotekama, dostupni na: https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/About%20Us/Missions%20and%20tasks/Call%20for%20Advice/2022/CfA%20on%20green%20loans%20and%20mortgages/1043881/EBA%20Call%20for%20Advice%20Green%20Loans%20and%20Mortgages_Clean.pdf

⁽²²⁾ Platforma za održivo financiranje uspostavljena na temelju članka 20. Uredbe (EU) 2020/852. Više informacija o ovoj Platformi dostupno je na: https://finance.ec.europa.eu/sustainable-finance/overview-sustainable-finance-old/platform-sustainable-finance_hr

- (34) Financijski posrednici i ulagatelji mogu isto tako pridonijeti tranziciji nudeći posebna rješenja za financiranje tranzicije povezano s klimatskim ili okolišnim ciljevima koje su postavila poduzeća.
- (35) Države članice pozivaju se da nastave s informiranjem o pristupima traženju ili osiguravanju financiranja tranzicije. Pozivaju se i da nastave pružiti osposobljavanje i tehničku pomoć kako bi se povećalo korištenje financijskih sredstava za tranziciju i osigurala posebna rješenja za financiranje tranzicije za poduzeća koja su spremna sudjelovati u tranziciji.
- (36) Europska nadzorna tijela i nacionalna nadležna tijela u Uniji trebala bi nastaviti s aktivnostima informiranja o relevantnim pristupima financiranju tranzicije. Time će se sudionicima na tržištu pružiti pouzdane informacije o tome kako učinkovito upotrebljavati Unijine instrumente održivog financiranja, potaknuti ih na upotrebu financijskih sredstava za tranziciju i smanjiti rizik od manipulativnog zelenog marketinga.
- (37) U ovoj se Preporuci ne daju preporuke o svim aspektima financiranja prelaska na klimatski neutralno i održivo gospodarstvo. Cilj joj je pojasniti osnovne koncepte financiranja tranzicije i upotrebe instrumenata kojima se može potaknuti povećanje privatnog financiranja za tranziciju.
- (38) Ova Preporuka nije sveobuhvatna jer sudionici na tržištu mogu pronaći i druge načine za promicanje financiranja ili prikupljanje financijskih sredstava za tranziciju na održivo gospodarstvo. Trebalo bi je razmotriti zajedno sa svim budućim tržišnim ili zakonodavnim kretanjima. Platforma za održivo financiranje pomoći će u utvrđivanju relevantnih tržišnih praksi povezanih s financiranjem tranzicije, a sudionici na tržištu mogu pružiti povratne informacije za daljnje poboljšanje elemenata okvira održivog financiranja i njegove primjene za financiranje tranzicije putem Platforme ili putem informativnih događanja koje organizira Komisija, kao što su radionice i dijalozi s dionicima. Osim toga, Komisija će pojačati i suradnju s međunarodnim partnerima, npr. putem Međunarodne platforme za održivo financiranje i budućeg Savjetodavnog centra za održivo financiranje u kontekstu strategije Global Gateway, kako bi potaknula prihvaćanje i međunarodnu interoperabilnost financiranja tranzicije na globalnoj razini.

DONIJELA JE OVU PREPORUKU:

1. NAMJENA I PODRUČJE PRIMJENE

- 1.1. Ova se Preporuka nadovezuje na Komunikaciju Komisije „Strategija za financiranje tranzicije prema održivom gospodarstvu” ⁽²³⁾.
- 1.2. Cilj je ove Preporuke pružiti potporu sudionicima na tržištu koji žele pribaviti ili osigurati financijska sredstva za tranziciju iznošenjem praktičnih prijedloga o tome kako pristupiti financiranju tranzicije.
- 1.3. Ova je Preporuka upućena poduzećima koja žele pridonijeti tranziciji prema klimatskoj neutralnosti i okolišnoj održivosti i pritom poboljšati svoju konkurentnost te traže financijska sredstva za ulaganja u tu svrhu. Cilj joj je objasniti upotrebu instrumenata za održivo financiranje u tu svrhu. Financiranje tranzicije i zeleno financiranje ⁽²⁴⁾ mogu se razlikovati od općeg financiranja, koje nema ciljeve u pogledu održivosti.
- 1.4. Ova se Preporuka općenito ne primjenjuje na mikropoduzeća ⁽²⁵⁾ s obzirom na njihovu veličinu i administrativne kapacitete.

⁽²³⁾ Komunikacija Komisije „Strategija za financiranje tranzicije prema održivom gospodarstvu”, COM(2021) 390 final.

⁽²⁴⁾ Razlika i preklapanja između financiranja tranzicije i zelenog financiranja i njihov razvoj tijekom vremena, prikazani su u odjeljku 1. Priloga.

⁽²⁵⁾ U Preporuci Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 1.) mikropoduzeće se definira kao poduzeće koje zapošljava manje od 10 osoba i čiji godišnji promet i/ili godišnja ukupna bilanca ne premašuju 2 milijuna EUR.

- 1.5. Ova je Preporuka upućena i:
- (a) financijskim posrednicima i ulagateljima koji su voljni poduzećima osigurati financiranje za tranziciju;
 - (b) državama članicama i financijskim nadzornim tijelima, radi podizanja svijesti o toj temi i pružanja tehničke pomoći te poticanja upotrebe i osiguravanja financijskih sredstava za tranziciju realnom gospodarstvu.
- 1.6. Ovom se Preporukom ne dovodi u pitanje zakonodavstvo Unije kojim se utvrđuju pravne obveze.
- 1.7. Subjekti koji nisu iz Unije isto se tako pozivaju na primjenu ove Preporuke, ali mogu imati posebne potrebe koje se ne odražavaju u ovoj Preporuci.

2. DEFINICIJE

Za potrebe ove Preporuke primjenjuju se sljedeće definicije:

- 2.1. **Tranzicija** znači tranzicija od trenutačnih razina učinkovitosti u području klime i okoliša prema klimatski neutralnom, klimatski otpornom i okolišno održivom gospodarstvu u vremenskom okviru koji omogućuje postizanje:
- (a) cilja ograničavanja porasta globalne temperature na 1,5 °C u skladu s Pariškim sporazumom te, za poduzeća i djelatnosti u Uniji, cilja postizanja klimatske neutralnosti do 2050. i smanjenja emisija stakleničkih plinova za 55 % do 2030., kako je utvrđeno u Uredbi (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁶⁾;
 - (b) cilja prilagodbe klimatskim promjenama ⁽²⁷⁾; i
 - (c) drugih okolišnih ciljeva Unije, kako su utvrđeni u Uredbi (EU) 2020/852, kao što su sprečavanje i kontrola onečišćenja, zaštita i obnova bioraznolikosti i ekosustava, održiva upotreba i zaštita morskih i slatkovodnih resursa te prelazak na kružno gospodarstvo.
- 2.2. **Financiranje tranzicije** znači financiranje ulaganja koja su kompatibilna s tranzicijom i koja joj pridonose, čime se izbjegavaju vezanosti, uključujući:
- (a) ulaganja u portfelje koji prate referentne vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju i referentne vrijednosti EU-a usklađene s Pariškim sporazumom („referentne vrijednosti EU-a za klimu”);
 - (b) ulaganja u ekonomske djelatnosti usklađene s taksonomijom, uključujući:
 - prijelazne ekonomske djelatnosti kako su definirane u članku 10. stavku 2. Uredbe (EU) 2020/852 za cilj ublažavanja klimatskih promjena,
 - taksonomski prihvatljive ekonomske djelatnosti koje će se uskladiti s taksonomijom u skladu s člankom 1. stavkom 2. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2021/2178 tijekom razdoblja od najviše pet (iznimno 10) godina ⁽²⁸⁾;
 - (c) ulaganja u poduzeća ili ekonomske djelatnosti s vjerodostojnim planom tranzicije na razini poduzeća ili na razini djelatnosti;
 - (d) ulaganja u poduzeća ili ekonomske djelatnosti s vjerodostojnim znanstveno utemeljenim ciljevima, ako je to razmjerno, koji su potkrijepljeni informacijama kojima se osigurava integritet, transparentnost i odgovornost.

⁽²⁶⁾ Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021., str. 1.).

⁽²⁷⁾ Kako je definirano u Uredbi (EU) 2020/852.

⁽²⁸⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/2178 od 6. srpnja 2021. o dopuni Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem sadržaja i prikaza informacija o okolišno održivim ekonomskim djelatnostima koje objavljuju poduzeća na koja se primjenjuje članak 19.a ili članak 29.a Direktive 2013/34/EU i utvrđivanjem metodologije obveznog objavljivanja (SL L 443, 10.12.2021., str. 9.).

- 2.3. **Plan tranzicije** znači dio cjelokupne strategije poduzeća u kojem se utvrđuju ciljevi i mjere subjekta za njegovu tranziciju prema klimatski neutralnom ili održivom gospodarstvu, uključujući mjere kao što je smanjenje emisija stakleničkih plinova u skladu s ciljem ograničavanja globalnog zatopljenja na 1,5 °C.

3. **PREPORUKA PODUZEĆIMA KOJA TRAŽE FINACIJSKA SREDSTVA ZA TRANZICIJU**

Održivi financijski instrumenti za utvrđivanje i formuliranje potreba za financiranjem tranzicije

- 3.1. Poduzeća mogu razmotriti svoje potrebe za financiranjem tranzicije na temelju svojih učinaka, rizika i prilika u pogledu održivosti. Oni se mogu utvrditi procjenom materijalnosti.
- 3.2. Pri utvrđivanju potreba za financiranjem tranzicije poduzeća bi mogla početi s utvrđivanjem ciljeva tranzicije i definiranjem individualnih putova tranzicije na temelju znanstveno utemeljenih scenarija i putova ⁽²⁹⁾.
- 3.3. Instrumenti za održivo financiranje, posebno taksonomija ili referentne vrijednosti EU-a za klimu, kao i vjerodostojni planovi tranzicije, mogu se upotrijebiti kao temelj pri definiranju ciljeva tranzicije i formuliranje posebnih potreba za financiranjem tranzicije na razini poduzeća i na razini ekonomskih djelatnosti ⁽³⁰⁾.
- 3.4. Jasnim uključivanjem ciljeva tranzicije i povezanih potreba za financiranjem tranzicije u vjerodostojan plan tranzicije financijski posrednici i ulagatelji mogu lakše razumjeti, uspoređivati i mjeriti mogućnosti financiranja tranzicije u odnosu na referentne vrijednosti.
- 3.5. Potrebe za financiranjem tranzicije mogu se navesti kao planirani kapitalni rashodi i, prema potrebi, kao operativni rashodi povezani s postizanjem klimatskih i okolišnih ciljeva te kao tekući ili ciljani prihodi povezani s tranzicijom.
- 3.6. Prema potrebi, poduzeća bi s financijskim posrednicima i ulagateljima mogla raspravljati o svojim posebnim potrebama za financiranjem tranzicije i najprikladnijim rješenjima za financiranje.

4. **PRIMJENA VJERODOSTOJNIH PUTOVA TRANZICIJE ZA POSTAVLJANJE ZNANSTVENO UTEMELJENIH CILJEVA**

- 4.1. Poduzeća mogu primijeniti javno dostupne međusektorske ili sektorske scenarije i putove dekarbonizacije te scenarije poboljšanja okoliša, ako postoje, kao referentne točke za postavljanje znanstveno utemeljenih ciljeva i utvrđivanje svojih potreba za financiranjem tranzicije.
- 4.2. Kod primjene scenarija ili putova preporučuje se da oni budu znanstveno utemeljeni, a u slučaju putova dekarbonizacije preporučuje se primjena onih koji su u skladu s Pariškim sporazumom, kao što su scenariji Međunarodne agencije za energiju ili Međunarodnog panela za klimatske promjene u kojima se ne prekoračuje cilj od 1,5 °C ili u kojima je prekoračenje tog cilja ograničeno ⁽³¹⁾.
- 4.3. Preporučuje se da se putovi za pojedinačno poduzeće prilagode u skladu s klimatskim i okolišnim ciljevima Unije i na temelju lokacija na kojima poduzeće posluje i njegove polazne točke. U tom kontekstu, preporučuje se da se pri evaluaciji izazova klimatske tranzicije i dostupnih najboljih tehnologija u sektoru, kao i širih izazova u pogledu zelene i digitalne tranzicije te otpornosti, prouče kvalitativni putovi tranzicije Europske komisije po industrijskom ekosustavu ⁽³²⁾.

⁽²⁹⁾ U odjeljku 2. Priloga prikazano je kako se različite značajke ciljeva tranzicije poduzeća mogu pretočiti u potrebe za financiranjem tranzicije s različitim vremenskim okvirima. Na slici 2 u Prilogu prikazane su različite opcije za formuliranje potreba za financiranjem tranzicije.

⁽³⁰⁾ U odjeljku 3. Priloga naveden je pregled instrumenata koji bi se mogli upotrijebiti za utvrđivanje potreba za financiranjem tranzicije i opcija za prikupljanje financijskih sredstava za tranziciju.

⁽³¹⁾ Mogući izvor takvih scenarija mogli bi biti scenariji koje objavljuje Mreža za ekologizaciju financijskog sustava.

⁽³²⁾ Kvalitativni putovi tranzicije EU-a Europske komisije dostupni su na: https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/transition-pathways_hr

- 4.4. Znanstveno utemeljeni ciljevi tranzicije mogli bi se upotrijebiti za prikupljanje financijskih sredstava za tranziciju bez plana tranzicije ako je to razmjerno složenosti, veličini i učincima poduzeća i ako su potkrijepljeni informacijama kojima se osigurava integritet i transparentnost tih ciljeva te odgovornost za provedbu mjera kako bi se ti ciljevi ostvarili.

5. PRIMJENA REFERENTNIH VRIJEDNOSTI EU-a ZA KLIMU

- 5.1. Poduzeća se mogu, prema potrebi, koristiti metodologijama koje se upotrebljavaju za referentne vrijednosti EU-a za klimu kako bi dopunila znanstveno utemeljene scenarije ili putove. One se mogu upotrijebiti pri definiranju individualnih putova na razini poduzeća ili projekta ili određivanju ciljeva tranzicije te pomoći pri utvrđivanju potreba za financiranjem tranzicije.
- 5.2. Iste metodologije mogu se upotrebljavati i kako bi se izbjeglo da nova ulaganja postanu potencijalno neupotrebljiva imovina te bi mogle omogućiti da se izdanja poduzeća ili kapital prikupljen za relevantni projekt tranzicije uključe u investicijski ili kreditni portfelj kojim se prati referentna vrijednost EU-a za klimu ⁽³³⁾.

6. PRIMJENA TAKSONOMIJE EU-a

- 6.1. Poduzeća mogu odrediti svoje potrebe za financiranjem tranzicije dobrovoljnom primjenom taksonomije, zajedno s drugim znanstveno utemeljenim referentnim točkama, pri određivanju tranzicijskih ciljeva za određene ekonomske djelatnosti u gospodarskim sektorima obuhvaćenima delegiranim aktima donesenima na temelju Uredbe (EU) 2020/852 ⁽³⁴⁾.
- 6.2. Poduzeća se potiču da primjenjuju taksonomiju za planiranje ulaganja kojima će se ispuniti kriteriji taksonomije za određenu ekonomsku djelatnost u pet (iznimno 10) godina jer su takva ulaganja već priznata kao potpuno usklađena s taksonomijom.
- 6.3. Poduzeća mogu primjenjivati taksonomiju kako bi utvrdila ključne etape i prijelazne ciljeve za tranziciju ekonomskih djelatnosti, dodatno poboljšala okolišnu učinkovitost ili se u konačnici uskladila s taksonomijom tijekom duljeg razdoblja koje je još uvijek dovoljno kratko da bi bilo kompatibilno s tranzicijom. Na primjer, poduzeća prema potrebi mogu primijeniti kriterije taksonomije za planiranje postupnog usklađivanja s taksonomijom: kao prvi vremenski ograničeni cilj tranzicija na razinu iznad razina učinkovitosti definiranih kriterijima nenanošenja bitne štete i kao drugi vremenski ograničeni cilj usklađivanje s kriterijima znatnog doprinosa, objašnjeno u planu tranzicije na temelju gospodarske djelatnosti ⁽³⁵⁾.
- 6.4. Kako bi se taksonomija operacionalizirala za prikupljanje financijskih sredstava za tranziciju, poduzeća bi mogla navesti svoje potrebe za financiranjem tranzicije u smislu kapitalnih rashoda. Prema potrebi, te potrebe mogu navesti i u smislu svojih tekućih i ciljanih operativnih rashoda ili prihoda koji:
- (a) su usklađeni s taksonomijom;
 - (b) će biti usklađeni s taksonomijom u budućnosti; ili
 - (c) pokazuju stalna poboljšanja učinkovitosti u okviru vjerodostojnog plana tranzicije koji je u skladu s tranzicijom.

7. PRIMJENA VJERODOSTOJNOG PLANA TRANZICIJE

- 7.1. Ne dovodeći u pitanje pravne zahtjeve, poduzeća, posebno ona čije djelatnosti uključuju materijalne učinke ili složene putove tranzicije, mogu izraditi planove tranzicije na razini poduzeća ili djelatnosti, ili na obje razine, kako bi na strukturiran i dosljedan način formulirala tranzicijske ciljeve, ključne etape, mjere i potrebe za resursima.

⁽³³⁾ U odjeljku 4. Priloga detaljnije se objašnjavaju metodologije referentnih vrijednosti EU-a za klimu i kako se one mogu upotrijebiti za formuliranje potreba za financiranjem tranzicije.

⁽³⁴⁾ Kao što su delegirani akt o taksonomiji klimatski održivih djelatnosti i svi budući delegirani akti kojima se utvrđuju kriteriji tehničke provjere.

⁽³⁵⁾ U odjeljku 5. Priloga dodatno se opisuje kako se taksonomija može upotrijebiti u tu svrhu.

- 7.2. Standardi izvješćivanja u skladu s Direktivom (EU) 2022/2464 sadržavaju predložak za izradu vjerodostojnih planova tranzicije i akcijskih planova koje bi poduzeća mogla upotrijebiti kako bi se osigurali integritet, transparentnost i odgovornost takvih planova.
- 7.3. Taksonomija i referentne vrijednosti EU-a za klimu mogu se upotrebljavati zajedno sa znanstveno utemeljenim scenarijima ili putovima za utvrđivanje ciljeva ili financijskih potreba uključenih u takve planove na razini poduzeća i na razini ekonomskih djelatnosti.
- 7.4. U planovima za okolišnu održivost mogu se upotrebljavati i strateški okolišni akcijski planovi EU-a za kružno gospodarstvo ⁽³⁶⁾, bioraznolikost ⁽³⁷⁾ i nultu stopu onečišćenja ⁽³⁸⁾.

8. FINANCIJSKI INSTRUMENTI ZA PRIKUPLJANJE FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA TRANZICIJU

- 8.1. Poduzeća se potiče da upotrebljavaju jedan ili kombinaciju nekoliko financijskih instrumenata povezanih s tranzicijom kako bi prikupila financijska sredstva za tranziciju, kao što su posebne vrste zajmova ili izdanja na tržištu kapitala s posebnim obilježjima ⁽³⁹⁾.

Zeleni zajmovi ili drugi zajmovi za održivost

- 8.2. Ako poduzeće ima potrebe za financiranjem tranzicije, može zatražiti posebne vrste zajmova kao što su zajmovi za održivost, zeleni zajmovi ili drugi zajmovi posebne namjene.
- 8.3. Financijski posrednici počinju nuditi takve zajmove i mogli bi ponuditi konkurentne kamatne stope kad predviđena okolišna učinkovitost na kojoj se temelje ti zajmovi pomaže u smanjenju rizika tranzicije ili omogućuje niže stope refinanciranja za financijskog posrednika.
- 8.4. Ulaganja za postizanje posebnog cilja tranzicije, kao što su nadogradnja imovine ili nova ulaganja kojima će se omogućiti proizvodnja s malim utjecajem na klimu i okoliš, mogla bi se financirati zajmom posebne namjene, čija se sredstva upotrebljavaju isključivo u tu svrhu (što se naziva i „namjensko financiranje“). Definiranje svrhe s pomoću ciljeva tranzicije povezanih s kriterijima taksonomije moglo bi potaknuti korištenje zajmova namijenjenih tranziciji.
- 8.5. Ulaganja u poboljšanje rezultata na razini poduzeća mogla bi se financirati putem zajma povezanog s održivošću sa znanstveno utemeljenim, vremenski ograničenim klimatskim ili okolišnim ciljevima koji služe kao zaštitne mjere te ako su kamatne stope povezane s postizanjem planiranih rezultata u pogledu održivosti, čime se izbjegavaju učinci vezanosti.

Zelene obveznice ili druge obveznice za održivost

- 8.6. Kako bi financirala svoju tranziciju, poduzeća mogu izdavati i instrumente tržišta kapitala ili posebne vrste obveznica, kao što su zelene obveznice i druge obveznice za održivost. Obveznice se mogu upotrebljavati za prikupljanje kapitala i na razini poduzeća i na razini gospodarske djelatnosti.
- 8.7. Kako bi prikupili financijska sredstva za tranziciju za određenu svrhu, izdavatelji bi mogli razmotriti izdavanje obveznica kojima s dokazanom namjenom financiranja tranzicije. Iako postoje međunarodni standardi za zelene obveznice koji bi se mogli upotrijebiti za prikupljanje financijskih sredstava za tranziciju, poduzeća bi mogla razmotriti i primjenu europskog standarda za zelene obveznice za izdavanje zelenih obveznica za financiranje ekonomskih djelatnosti koje će se uskladiti s taksonomijom za pet (iznimno 10) godina.

⁽³⁶⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija, Novi akcijski plan za kružno gospodarstvo: Za čišću i konkurentniju Europu. COM(2020) 98 final.

⁽³⁷⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030. Vraćanje prirode u naše živote. COM(2020) 380 final.

⁽³⁸⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Put prema zdravom planetu za sve – Akcijski plan EU-a: „Prema postizanju nulte stope onečišćenja zraka, vode i tla“. COM(2021) 400 final.

⁽³⁹⁾ U odjeljku 6. Priloga navedeni su primjeri financijskih instrumenata opisanih u nastavku.

- 8.8. Obveznice povezane s održivošću mogu se upotrebljavati za prikupljanje kapitala za poboljšanje rezultata poduzeća u pogledu održivosti i na razini poduzeća i na razini djelatnosti. Trebali bi biti povezani s jasnim ciljevima uspješnosti u pogledu održivosti, na primjer s ključnim pokazateljima uspješnosti u području taksonomije, i vremenskim okvirom usklađenim s tranzicijom jer se kuponi obično izdaju ovisno o postizanju i poticanju predviđene uspješnosti.
- 8.9. Instrumenti za održivo financiranje navedeni u točkama od 3. do 7. mogu se upotrebljavati kao ciljevi uspješnosti i za daljnje jačanje vjerodostojnosti obveznica za održivost.

Financiranje vlasničkim kapitalom i specijalizirano financiranje

- 8.10. Poduzeća mogu izdavati i vlasničke instrumente ili razmatrati rješenja za specijalizirano financiranje povezana s ciljevima uspješnosti u pogledu održivosti na razini poduzeća, na razini projekta ili na razini ekonomske djelatnosti. Za utvrđivanje takvih ciljeva uspješnosti mogu se primijeniti pristupi slični prethodno opisanima.

9. PREPORUKA FINANCIJSKIM POSREDNICIMA I ULAGATELJIMA KOJI SU VOLJNI OSIGURATI FINANCIJSKA SREDSTVA ZA TRANZICIJU

Instrumenti za određivanje ciljeva financiranja tranzicije i utvrđivanje projekata ili poduzeća

- 9.1. Financijski posrednici mogu pridonijeti financiranju tranzicije tako da svojom strategijom kreditiranja ili ulaganja obuhvate ciljeve financiranja tranzicije.
- 9.2. Pri određivanju ciljeva tranzicije i osmišljavanju pristupa financiranju tranzicije za portfelje i strategije ulaganja ili kreditiranja financijski posrednici mogu:
- razmotriti preporuke poduzećima o utvrđivanju potreba za financiranjem tranzicije i određivanju ciljeva ⁽⁴⁰⁾;
 - osigurati da se pristupom financiranju tranzicije pridonosi tranziciji i dekarbonizaciji realnog gospodarstva, uzmu u obzir različite polazne točke poduzeća, primjenjuje načelo proporcionalnosti (posebno na MSP-ove) te da u njega budu uključene relevantne zaštitne mjere u području klime i okoliša, u skladu s definicijom financiranja tranzicije iz ove Preporuke;
 - pretočiti pristup financiranju tranzicije u konkretne ciljne vrijednosti povezane s klimatskim ili okolišnim ciljevima, za sve kategorije imovine i obuhvaćajući sve vrste financiranja i sve gospodarske sektore koji su relevantni za tranziciju;
 - razmotriti savjetovanje i suradnju kao važne dijelove strategije financiranja tranzicije.
- 9.3. Ulagačelji i vlasnici imovine mogu osmisliti slične pristupe za vlastitu imovinu.
- 9.4. Kako bi se strategije ulaganja operacionalizirale s pristupima financiranju tranzicije i utvrdili poduzetnici i projekti koji ispunjavaju ciljeve tranzicije, financijski posrednici i ulagačelji mogu ⁽⁴¹⁾:
- upotrebljavati informacije koje su dostavila poduzeća za određivanje ciljeva tranzicije i potreba za financiranjem tranzicije, uključujući planove tranzicije i korporativno izvješćivanje;
 - primjenjivati metodologije dekarbonizacije koje su propisane u okviru referentnih vrijednosti EU-a za klimu, kao što su jasni ciljevi dekarbonizacije poduzeća i ograničavanje novih ulaganja u potencijalno neupotrebljivu imovinu;
 - primjenjivati okvir i kriterije taksonomije za odabir prihvatljivih ulaganja koja bi mogla postati usklađena s taksonomijom, prema potrebi poduzimanjem privremenih koraka u skladu s vremenskim rasporedom koji je kompatibilan s tranzicijom. Na primjer, prema potrebi, kao prvi korak razmotriti financiranje koraka u tranziciji koji nadilaze razine uspješnosti definirane kriterijima nenanošenja bitne štete, a kao drugi korak razmotriti usklađivanje s kriterijima znatnog doprinosa, pojašnjeno u planu tranzicije na temelju djelatnosti;
 - upotrebljavati objave i prospekte koji prate izdavanje zelenih obveznica i vlasničkih vrijednosnih papira te obveznica i vlasničkih vrijednosnih papira povezanih s tranzicijom i održivošću.

⁽⁴⁰⁾ Uzimajući u obzir i odjeljak 2. Priloga.

⁽⁴¹⁾ U odjeljku 7. Priloga navedeni su dodatni prijedlozi za takve instrumente.

10. SURADNJA S PODUZEĆIMA KOJIMA JE POTREBNO FINANCIRANJE TRANZICIJE

- 10.1. Financijski posrednici potiču se na suradnju s klijentima i poduzećima koja ulazu u tranziciju, posebno ako postoji znatna potreba za financiranjem tranzicije.
- 10.2. Politika suradnje mogla bi uključivati utvrđivanje relevantnih strategija kreditiranja ili ulaganja koje bi mogle odgovarati relevantnim potrebama za financiranjem tranzicije te utvrđivanje uvjeta prihvatljivosti za financiranje u okviru tih strategija.
- 10.3. U suradnji s klijentima i poduzećima u koja se ulaže mogli bi se razmatrati sljedeći aspekti:
- (a) materijalni učinci na održivost, rizici i prilike te način na koji se pristupa učincima na klimu i okoliš te klimatskim i okolišnim rizicima;
 - (b) kako se određuje doprinos klimatskom ili okolišnom cilju i koji su vremenski okviri za kreditiranje ili ulaganja;
 - (c) temeljni putovi tranzicije kako bi se osiguralo da je strategija kreditiranja ili ulaganja kompatibilna s tranzicijom;
 - (d) primjenjuje li se načelo „ne nanosi bitnu štetu” kako je definirano u članku 17. Uredbe (EU) 2020/852 i kako se postupa s negativnim učincima;
 - (e) kako će se uzeti u obzir uspješnost u pogledu održivosti te ciljevi i planovi tranzicije poduzeća, među ostalim pri procjeni rizika od neupotrebljive imovine te tranzicijskih i fizičkih rizika u širem smislu.

11. POSEBNA RJEŠENJA ZA FINANCIRANJE TRANZICIJE

- 11.1. Osim općih rješenja za kreditiranje i financiranje, financijski posrednici mogu poduzećima ili projektima sa znatnim potrebama za financiranjem tranzicije ponuditi posebna rješenja za financiranje tranzicije.
- 11.2. To uključuje, na primjer, ponudu zajmova ili financijskih proizvoda koji mogu pomoći u financiranju ulaganja u tranziciju na terenu, kao što su oni koji se temelje na:
- (a) ulaganjima u skladu s Uredbom (EU) 2020/852 kojima se znatno pridonosi povećanju udjela djelatnosti usklađenih s taksonomijom koje poduzeće obavlja;
 - (b) referentnim vrijednostima EU-a za klimu ako se njima dopunjuju znanstveno utemeljeni scenariji ili putovi;
 - (c) vjerodostojnim planovima tranzicije na razini subjekta ili djelatnosti kojima se provode znanstveno utemeljeni ciljevi;
 - (d) vjerodostojnim znanstveno utemeljenim ciljevima, ako te to razmjerno, potkrijepljenima informacijama kojima se osigurava integritet, transparentnost i odgovornost;
 - (e) smanjenju okolišnog otiska koje se temelji na strateškim okolišnim akcijskim planovima EU-a za kružno gospodarstvo ⁽⁴²⁾, bioraznolikost ⁽⁴³⁾ i nultu stopu onečišćenja ⁽⁴⁴⁾ usklađeno je s njima;
 - (f) kombinaciji prethodno navedenog, npr. ako planovi tranzicije uključuju potrebe za financiranjem tranzicije utvrđene na temelju taksonomije ili referentnih vrijednosti EU-a za klimu.
- 11.3. Financijski posrednici mogu razmotriti određivanje poticaja za ostvarivanje dobrih rezultata u odnosu na ciljeve tranzicije poduzeća, primjerice nagrađivanje napretka prema ostvarivanju ciljeva tranzicije ili kriterija taksonomije privlačnim kamatnim stopama, na primjer na temelju smanjenog rizika tranzicije ili smanjenih troškova financiranja.

⁽⁴²⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija, Novi akcijski plan za kružno gospodarstvo: Za čišću i konkurentniju Europu. COM(2020) 98 final.

⁽⁴³⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030. Vraćanje prirode u naše živote. COM(2020) 380 final.

⁽⁴⁴⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Put prema zdravom planetu za sve – Akcijski plan EU-a: „Prema postizanju nulte stope onečišćenja zraka, vode i tla”. COM(2021) 400 final.

12. TRANZICIJSKI I FIZIČKI RIZICI

- 12.1. Financijski posrednici i ulagatelji potiču se da procijene kako su njihovi ciljevi tranzicije i ciljevi financiranja tranzicije usklađeni s njihovim strategijama upravljanja rizicima i kako im pridonose u smislu otklanjanja financijskih rizika koji proizlaze iz neusklađenosti s tranzicijom.
- 12.2. Financijske posrednike i ulagatelje posebno se potiče:
- (a) da u okvirima za upravljanje rizicima i suradnju uzmu u obzir informacije drugih ugovornih strana usmjerene na budućnost, kao što su ciljevi i planovi tranzicije, uključujući informacije o njihovoj vjerodostojnosti i godišnje izvješćivanje o napretku;
 - (b) da razmotre financiranje projekata tranzicije koji bi mogli smanjiti negativne učinke na čimbenike održivosti i buduće rizike tranzicije i fizičke rizike, npr. slijedeći smjernice taksonomije za prilagodbu klimatskim promjenama.

13. PREPORUKA KOJA SE ODNOSI NA MALA I SREDNJA PODUZEĆA

Mala i srednja poduzeća koja traže financiranje za tranziciju

- 13.1. Ako su MSP-ovi zainteresirani za prikupljanje financijskih sredstava za tranziciju, bit će im potrebni proporcionalni mehanizmi s obzirom na njihovu veličinu, administrativne kapacitete i resurse te ih se stoga potiče da surađuju s financijskim posrednicima i ulagateljima kako bi istražili koje su mogućnosti financiranja i usluge potpore dostupne.
- 13.2. MSP-ovi koji žele pridonijeti tranziciji mogli bi razmotriti prikupljanje financijskih sredstava za tranziciju za svoja tranzicijska ulaganja, koja mogu biti neposredna ulaganja ili ulaganja u budućnost, na primjer u sljedeće:
- (a) nove zelene tehnologije;
 - (b) modernizaciju postojećih ekonomskih djelatnosti ili imovine;
 - (c) razvojne tehnologije;
 - (d) politike zelene nabave (npr. obnovljiva energija);
 - (e) aktivnosti za ekologizaciju potpornih funkcija, kao što su aktivnosti kojima se povećava energetska učinkovitost njihovih zgrada, *leasing* ili kupnja električnih vozila, dekarbonizacija prijevoza, ekologizacija opskrbe hranom itd.
- 13.3. MSP-ovi uvršteni na burzu obuhvaćeni su područjem primjene Direktive (EU) 2022/2464 i ubuduće će objavljivati informacije o održivosti u skladu s pojednostavnjenim standardima izvještavanja. MSP-ovi koji nisu obuhvaćeni područjem primjene te direktive, ali su zainteresirani za priopćavanje svojih ključnih informacija o održivosti, mogli bi razmotriti primjenu tih pojednostavnjenih standarda izvješćivanja ili drugih dobrovoljnih standarda izvješćivanja koji su u tu svrhu prilagođeni MSP-ovima ⁽⁴⁵⁾.
- 13.4. Velika poduzeća snažno se potiču da na razmjernan način podupiru MSP-ove u svojem lancu vrijednosti zainteresirane za financiranje tranzicije kod procjene potreba za financiranjem tranzicije i, prema potrebi, dobivanja ključnih informacija o održivosti, bez obzira na to jesu li obuhvaćeni obveznim izvješćivanjem o održivosti.
- 13.5. Prema potrebi, veća poduzeća mogla bi surađivati s financijskim institucijama kako bi njihovim partnerima u lancu vrijednosti kojima je potrebno financiranje tranzicije ponudile povoljne uvjete financiranja i/ili uvjete kupnje, posebno MSP-ovima u sektorima koji su relevantni za tranziciju ⁽⁴⁶⁾.

⁽⁴⁵⁾ U skladu s Direktivom (EU) 2022/2464, izvještavanje za MSP-ove uvrštene na burzu (osim mikropoduzeća) započet će 2027., na temelju financijske godine 2026. MSP-ovi uvršteni na burzu moći će izvještavati u skladu sa zasebnim razmjernim standardima koje je izradila Europska savjetodavna skupina za financijsko izvještavanje (EFRAG).

⁽⁴⁶⁾ Na primjer, poduzeća mogu podupirati MSP-ove, bez obzira na to jesu li obuhvaćeni obveznim izvješćivanjem o održivosti ili ne, da dobrovoljno upotrebljavaju Unijine instrumente za održivo financiranje ili druge znanstveno utemeljene instrumente kako bi na transparentan i relevantan način obavijestili banke o svojim tranzicijskim projektima, ciljevima tranzicije ili planovima tranzicije za otklanjanje tranzicijskih rizika.

14. FINANCIJSKA RJEŠENJA ZA MALA I SREDNJA PODUZEĆA

- 14.1. MSP-ovi imaju ograničen kapacitet za pružanje detaljnih informacija te se stoga financijski posrednici i ulagatelji potiču na primjenu načela proporcionalnosti u poslovanju s klijentima koji su MSP-ovi. Ne bi smjeli zahtijevati više informacija nego što je potrebno i trebali bi pokazati suzdržanost kad traže informacije od MSP-ova partnera u lancu vrijednosti.
- 14.2. Financijski posrednici potiču se da ponude programe obrazovanja i informiranja, savjetodavne usluge ili internetske alate kako bi pomogli MSP-ovima koji su zainteresirani za financiranje tranzicije da se informiraju o rizicima i mogućnostima tranzicije.
- 14.3. U okviru toga mogla bi se pružiti potpora zainteresiranim MSP-ovima kako bi mogli jednostavno procijeniti svoje potrebe za financiranjem tranzicije.
- 14.4. MSP-ovima bi se mogla ponuditi posebna financijska rješenja za zeleno financiranje i financiranje tranzicije koja su razmjerna i prikladna za MSP-ove i poticajna za korištenje, uzimajući u obzir činjenicu da MSP-ovi koji nisu uvršteni na burzu ne podliježu obvezama izvješćivanja u skladu s Direktivom (EU) 2022/2464 i Uredbom (EU) 2020/852.

15. PREPORUKA DRŽAVAMA ČLANICAMA

Države članice pozivaju se da razmotre sljedeće preporuke za poticanje financiranja tranzicije:

- 15.1. Države članice potiču se na informiranje sudionika na tržištu o potrebi za financiranjem ulaganja u zelenu tranziciju te o postojećim standardima, načelima i zaštitnim mjerama kojima se može osigurati vjerodostojnost i okolišni integritet takvih ulaganja. Mogle bi objasniti koristi od primjene instrumenata EU-a za održivo financiranje u tu svrhu.
- 15.2. Države članice mogle bi poticati sudionike na tržištu da upotrebljavaju referentne scenarije koji su znanstveno utemeljeni i odražavaju putove dekarbonizacije u skladu s Pariškim sporazumom, kao što su scenariji Međunarodne agencije za energiju (IEA) ili Međunarodnog panela za klimatske promjene (IPCC) u kojima se ne prekoračuje cilj od 1,5 °C ili u kojima je prekoračenje tog cilja ograničeno ili putove definirane na razini EU-a, nacionalnoj ili sektorskoj razini u kojima se upućuje na te scenarije IEA-e ili IPCC-a.
- 15.3. Države članice mogle bi poticati suradnju među sudionicima na tržištu, u okviru pravila EU-a i nacionalnih pravila o tržišnom natjecanju, kako bi razmijenili stečena iskustva i primjere najbolje prakse u osiguravanju ili traženju financiranja za tranziciju i rješavanju zajedničkih izazova. Države članice mogu iskoristiti ulogu koju u tom pogledu mogu imati industrijska udruženja i druga ugledna tijela.
- 15.4. Države članice mogle bi poticati izgradnju kapaciteta u okviru instrumenata i politika za financiranje tranzicije, uključujući osposobljavanje državnih službenika, regulatora i stručnjaka u financijskom sektoru kako bi se poduprlo osmišljavanje financijskih rješenja i politika povezanih s tranzicijom u kojima se odražavaju geografske ovisnosti.
- 15.5. Države članice mogle bi poticati i promicati inovativne održive financijske proizvode i usluge prilagođene MSP-ovima, uzimajući u obzir načelo proporcionalnosti.
- 15.6. Države članice mogle bi podupirati MSP-ove da dobrovoljno dostavljaju ključne informacije o održivosti i informacije o financiranju tranzicije dionicima, financijskim posrednicima i ulagateljima, što bi moglo povećati raznolikost mogućnosti financiranja koje se nude MSP-ovima.
- 15.7. Države članice mogle bi poticati multilateralne razvojne banke i nacionalne razvojne banke da podrže te napore pružanjem tehničke pomoći.
- 15.8. Države članice mogle bi poticati inicijative između lokalnih banaka i MSP-ova za izradu i provedbu strategija održivog financiranja i utvrđivanje vjerodostojnih ciljeva tranzicije ili, prema potrebi, planova tranzicije za MSP-ove.

16. PREPORUKA EUROPSKIM NADZORNIM TIJELIMA I NACIONALNIM NADLEŽNIM TIJELIMA

Europska nadzorna tijela i nacionalna nadležna tijela potiču se da:

- 16.1. Razmotre ovu Preporuku kod praćenja i nadzora rizika od manipulativnog zelenog marketinga povezanih s tranzicijom.
- 16.2. Pri procjeni financijskih rizika nadziranih subjekata povezanih s tranzicijom uzmu u obzir relevantne informacije usmjerene na budućnost koje su uključene u tranzicijske ciljeve, vjerodostojne planove tranzicije ili objave u skladu s taksonomijom.
- 16.3. Informiraju nadzirane subjekte o tome kako regulatorni okvir omogućuje da se informacije usmjerene na budućnost koje pružaju druge ugovorne strane ili poduzeća u koja se ulaže upotrijebe za procjenu i praćenje tranzicijskih i fizičkih rizika te upravljanje njima.
- 16.4. S nacionalnim nadležnim tijelima izgrađuju kapacitete za financiranje tranzicije i poticanje pouzdanog okruženja za financiranje tranzicije u EU-u.

Sastavljeno u Bruxellesu 27. lipnja 2023.

Za Komisiju
Mairead MCGUINNESS
Članica Komisije

PRILOG

Ovaj Prilog priložen je Preporuci Komisije za olakšavanje financiranja tranzicije prema održivom gospodarstvu ⁽¹⁾. Njime se preporuke dodatno razrađuju i dopunjuju primjerima kako bi se podržala dobrovoljna primjena instrumenata iz okvira EU-a za održivo financiranje u pogledu financiranja tranzicije. U njemu se navode različite opcije i prijedlozi poduzećima i financijskim institucijama u pogledu određivanja ciljeva tranzicije, formuliranja i utvrđivanja potreba za financiranjem tranzicije i projekata te prikupljanja odnosno osiguravanja sredstava za financiranje tranzicije.

Sadržaj

1. Odnos između zelenog financiranja i financiranja tranzicije	35
2. Kako se različite vrste učinaka, rizika i prilika poduzeća mogu pretočiti u individualne ciljeve tranzicije	35
3. Pregled instrumenata za održivo financiranje za formuliranje i utvrđivanje potreba za financiranjem tranzicije	38
4. Metodologije referentnih vrijednosti EU-a za klimu	38
5. Taksonomija EU-a	39
5.1. Mogućnosti primjene taksonomije EU-a	39
5.2. Taksonomija kao instrument u tranziciji	40
5.3. Mogućnosti primjene taksonomije za utvrđivanje potreba za financiranjem tranzicije	40
6. Financijski instrumenti za prikupljanje financijskih sredstava za tranziciju	42
7. Upotreba instrumenata Europske unije za održivo financiranje od strane financijskih posrednika i ulagatelja	43

⁽¹⁾ Preporuka Komisije za olakšavanje financiranja tranzicije prema održivom gospodarstvu (C(2023) 3844).

1. Odnos između zelenog financiranja i financiranja tranzicije

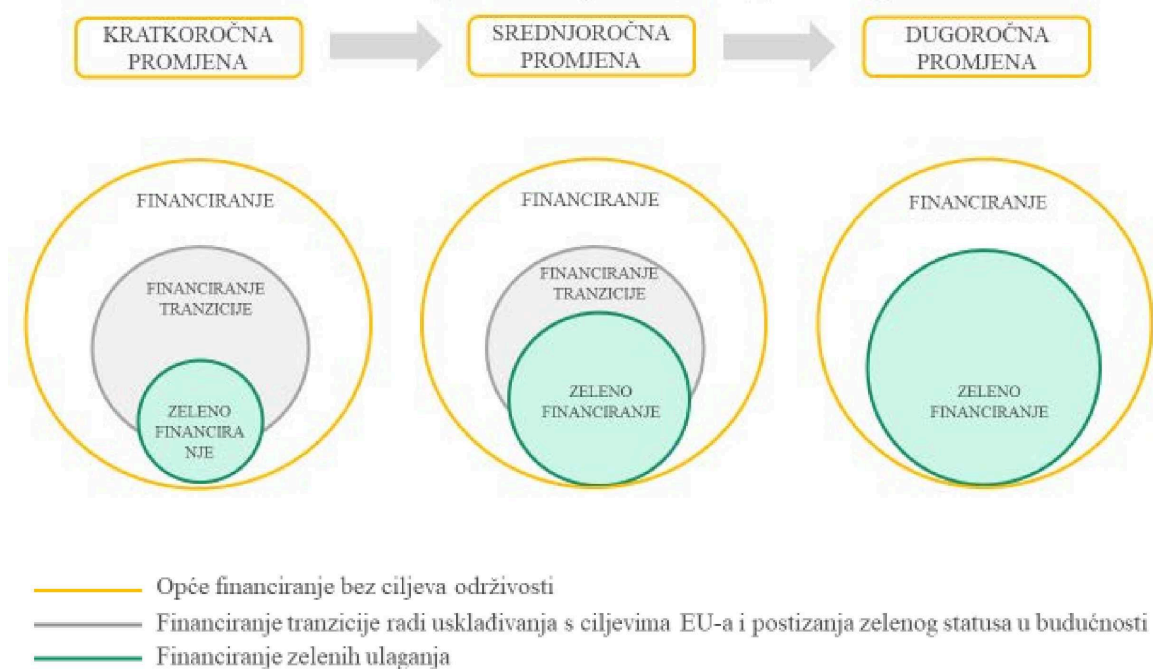
Održivo financiranje je financiranje onoga što je prihvatljivo za okoliš ili je na putu da to postane nakon određenog vremena.

Na slici 1 prikazan je odnos između financiranja tranzicije, općeg financiranja i zelenog financiranja te mogući razvoj tih oblika financiranja u kratkoročnom, srednjoročnom i dugoročnom razdoblju.

Opće financiranje, koje nema ciljeve održivosti, može se razlikovati od održivog financiranja i financiranja tranzicije. Takvo opće financiranje trenutačno može uključivati i djelatnosti s vrlo visokim učinkom i djelatnosti niskog učinka. Tijekom tranzicije gospodarstva djelatnosti visokog učinka morat će proći tranziciju da bi postale djelatnosti niskog učinka.

Financiranje tranzicije namijenjeno je financiranju te tranzicije. Može uključivati financiranje s unaprijed utvrđenom namjenom i (korporativno) nenamjensko financiranje. U kratkoročnom razdoblju financiranje tranzicije često neće dovesti do poboljšanja koja bi ispunila ciljeve u pogledu zelenih rezultata. Međutim, financiranje tranzicije mora se u dugoročnom razdoblju uskladiti s klimatskim i okolišnim ciljevima EU-a, te će se smatrati zelenim financiranjem ili financiranjem niskog učinka.

Slika 1: Odnos između zelenog financiranja i financiranja tranzicije danas i u budućnosti

2. Kako se različite vrste učinaka, rizika i prilika poduzeća mogu pretočiti u individualne ciljeve tranzicije

Ovaj se odjeljak odnosi na točke 3. i 4. Preporuke Komisije.

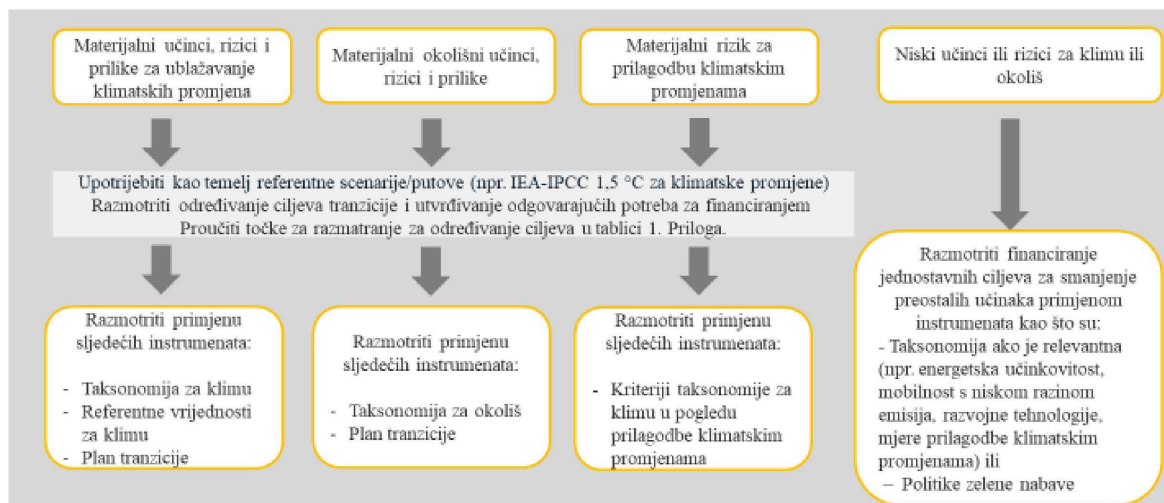
Svoje potrebe za financiranjem tranzicije poduzeća mogu razmatrati na temelju svojih učinaka, rizika i prilika za održivost. To se može utvrditi procjenom materijalnosti primjenom dvostrukog aspekta materijalnosti.

U okviru te procjene poduzeća bi pri utvrđivanju i procjeni fizičkih i tranzicijskih rizika i prilika u kratkoročnom, srednjoročnom i dugoročnom razdoblju mogla koristiti analizu klimatskih i okolišnih scenarija. Na temelju rezultata procjene materijalnosti ^(?) poduzeća bi mogla odrediti tranzicijske ciljeve te utvrditi potrebe za financiranjem tranzicije i povezane obveze, ako je to relevantno.

^(?) Pitanje održivosti materijalno je iz perspektive učinka ako se odnosi na materijalne stvarne ili potencijalne, pozitivne ili negativne učinke poduzeća na ljude ili okoliš u kratkoročnom, srednjoročnom i dugoročnom razdoblju. Materijalno pitanje održivosti iz perspektive učinka uključuje učinke koje poduzeće uzrokuje ili im doprinosi i učinke koji su izravno povezani s poslovanjem, proizvodima i uslugama poduzeća u okviru njegovih poslovnih odnosa. Materijalna održivost mogla bi biti važna i iz financijske perspektive, primjerice ako se rizik za održivost ostvari zbog neupotrebljivosti imovine.

Na slici 2 prikazan je pregled instrumenata koji se mogu upotrijebiti u svrhu definiranja potreba za financiranjem tranzicije u slučaju materijalnih učinaka i potreba za financiranjem povezanih s niskim ili preostalim učincima.

Slika 2: Kako se različite vrste učinaka, rizika i prilika poduzeća mogu pretočiti u individualne ciljeve tranzicije, a potom u potrebe za financiranjem tranzicije

Poduzeća se potiču da pri planiranju tranzicije i definiranju svojih potreba za financiranjem tranzicije razmotre određivanje **ciljeva tranzicije** na temelju relevantnih **putova tranzicije** koji su kompatibilni s tranzicijom, uzimajući u obzir vrstu učinaka i druge čimbenike, kao što su ozbiljnost, veličina, opseg i nepopravljivost tih učinaka. Poduzeća u tu svrhu mogu primjenjivati standarde i smjernice dostupne u okviru Direktive (EU) 2022/2464 i njezine provedbe (Direktiva o korporativnom izvješćivanju o održivosti).

Poduzeća se potiču da razmotre kako bi se različiti učinci, rizici i prilike mogli pretočiti u ciljeve tranzicije i povezane potrebe za financiranjem tranzicije, kako je navedeno u nastavku.

Tablica 1

Opća razmatranja u vezi s određivanjem klimatskih ili okolišnih ciljeva u slučaju materijalnih učinaka

1. Razmotriti vjerodostojne referentne okvire kao temelj za metodologiju koja će se primjenjivati u tom procesu, uključujući:
 - znanstveno utemeljenu analizu scenarija te sektorske putove za scenarij od 1,5 °C na globalnoj razini, razini EU-a ili nacionalnoj razini, bez prekoračenja ili uz ograničeno prekoračenje, s upućivanjem na IPCC, IEA-u ili druge vjerodostojne i znanstveno utemeljene privatne inicijative. Razmotriti scenarije koji odražavaju specifičan kontekst poduzeća u smislu geografskog položaja i ekonomskih djelatnosti,
 - regulatorni okvir Unije za održivo financiranje, uključujući Uredbu o taksonomiji i metodologiju za referentne vrijednosti EU-a za klimu (vidjeti odjeljke od 3. do 5. ovog Priloga),
 - strateške okolišne akcijske planove Unije za kružno gospodarstvo ⁽³⁾, bioraznolikost ⁽⁴⁾ i nultu stopu onečišćenja ⁽⁵⁾,

⁽³⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija, Novi akcijski plan za kružno gospodarstvo: Za čišću i konkurentniju Europu. COM(2020) 98 final.

⁽⁴⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030. Vraćanje prirode u naše živote. COM(2020) 380 final.

⁽⁵⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Put prema zdravom planetu za sve, Akcijski plan EU-a: „Prema postizanju nulte stope onečišćenja zraka, vode i tla”. COM(2021) 400 final.

-
- proučavanje aspekata povezanih s klimom u Komisijinim kvalitativnim putovima tranzicije ⁽⁶⁾ pri evaluaciji tranzicijskih izazova i najboljih tehnologija u relevantnom sektoru.
2. Razmotriti određivanje ciljeva tranzicije koji su vremenski ograničeni, znanstveno utemeljeni i provedivi kako bi se osigurala njihova vjerodostojnost.
 3. Razmotriti raščlambu tih ciljeva na razini djelatnosti i proizvoda i utvrđivanje ključnih poluga na razini aktivnosti, uključujući financijska sredstva, kako bi se osigurala operacionalizacija tih ciljeva.
 4. Prema potrebi, u vezi s točkom 3., razmotriti utvrđivanje očekivanih poluga dekarbonizacije i njihovih ukupnih kvantitativnih doprinosa postizanju ciljeva smanjenja emisija stakleničkih plinova, kao i ključnih planiranih mjera, uključujući promjene u portfelju proizvoda i usluga poduzeća i uvođenje novih tehnologija.
 5. Razmotriti parametre za mjerenje i praćenje provedbe ciljeva tranzicije, kao što su djelotvornost mjera, napredak ostvaren tijekom vremena i sudjelovanje dionika.
 6. Razmotriti utvrđivanje načina na koji se ciljevi tranzicije uzimaju u obzir u procesima poslovnog i financijskog planiranja te u okviru upravljanja rizicima.
 7. Razmotriti opći integritet ciljeva tranzicije sa stajališta okoliša kako se za ostvarenje određenog cilja ne bi žrtvovao neki drugi cilj te u tu svrhu razmotriti primjenu načela nenanošenja bitne štete u skladu s Uredbom o taksonomiji. Ujedno razmotriti poštovanje minimalnih zaštitnih mjera u pogledu ljudskih i radničkih prava.
 8. Razmotriti poduzimanje mjera za osiguravanje transparentnosti ciljeva i osnove upotrijebljene pri njihovu određivanju kako bi se ulagatelje i financijske posrednike potaknulo da ih uzmu u obzir pri osiguravanju financijskih sredstava za tranziciju. Na primjer, razmotriti formuliranje ciljeva u okviru vjerodostojnog plana tranzicije radi povećanja vjerodostojnosti njihova ostvarenja, koji odražava vanjske ovisnosti ⁽⁷⁾ na svim lokacijama na kojima poduzeće posluje.
 9. Razmotriti uspostavu čvrstog procesa upravljanja za potporu provedbi i nadzoru ciljeva tranzicije, uključujući:
 - a) odobravanje ciljeva tranzicije od strane administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela poduzeća;
 - b) uspostavu kvalitetnih unutarnjih kontrola, uključujući jasnu podjelu uloga i odgovornosti za nadzor i provedbu mjera povezanih s potporom provedbi tih ciljeva tranzicije;
 - c) redovito izvješćivanje upravljačkih tijela o provedbi ciljeva tranzicije.
 10. Prema potrebi, razmotriti upotrebu provjere i jamstva treće strane kako bi se osigurala dodatna vjerodostojnost ciljeva tranzicije i povezanog procesa određivanja ciljeva te naknadno praćenje.
-

Tablica 2

Razmatranja za jednostavne ciljeve poboljšanja u slučaju nematerijalnih učinaka

-
1. U slučaju poduzeća čija glavna ekonomska djelatnost ima nizak učinak možda postoji mogućnost da se smanje preostali učinci, primjerice u pomoćnim funkcijama tog poduzeća (npr. energetska učinkovitost poslovnih zgrada, emisije iz prometa ili mobilnosti, kupnja energije iz obnovljivih izvora, ozelenjivanje opskrbe hranom itd.).
 2. Razmotriti, prema potrebi:
 - a) jednostavne ciljeve poboljšanja u obliku ulaganja u energetska učinkovitost zgrada, znatnog smanjenja emisija iz upotrebe električne energije ili grijanja i sličnih ulaganja, posebno putem omogućujućih djelatnosti obuhvaćenih delegiranim aktima donesenima na temelju Uredbe (EU) 2020/852 (Uredba o taksonomiji);
 - b) politiku nabave s naglaskom na pitanjima održivosti.
-

⁽⁶⁾ Komisijini putovi tranzicije za EU dostupni su na sljedećoj poveznici: https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/transition-pathways_en

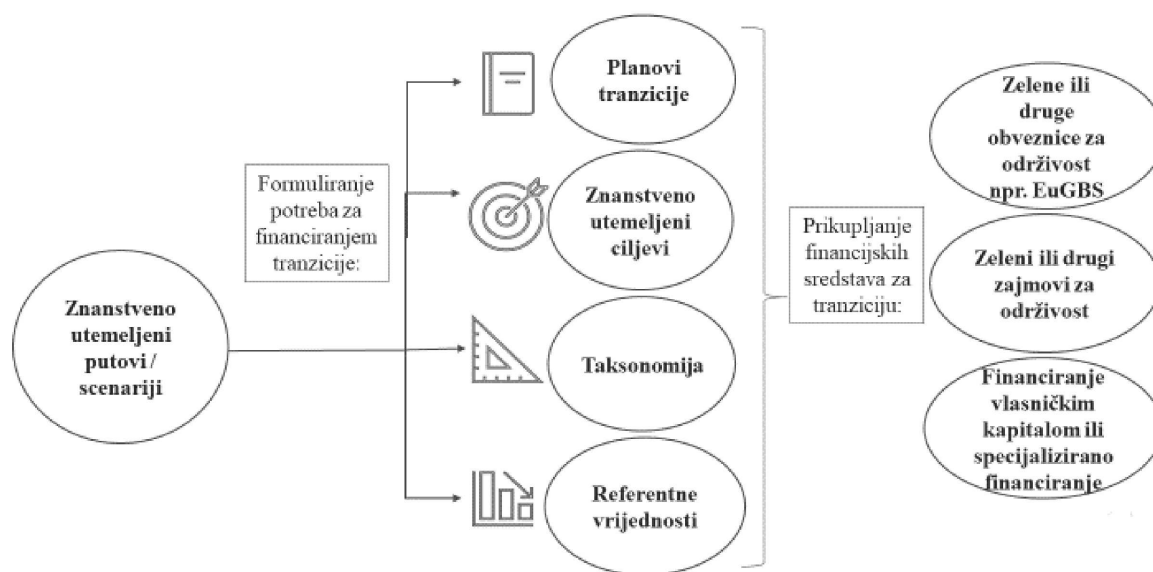
⁽⁷⁾ Ovisnost poduzeća o vanjskim čimbenicima na različitim geografskim područjima u ostvarivanju njegova plana tranzicije na razini subjekta, npr. moguća buduća politika, tehnološka spremnost, društvena prihvatljivost, dostupnost resursa i fizički utjecaji na klimu na svim lokacijama na kojima posluje.

3. Pregled instrumenata za održivo financiranje za formuliranje i utvrđivanje potreba za financiranjem tranzicije

Pri definiranju ciljeva tranzicije i formuliranju posebnih potreba za financiranjem tranzicije na razini poduzeća i na razini ekonomskih djelatnosti mogu pomoći instrumenti za održivo financiranje, posebno taksonomija, ili referentne vrijednosti EU-a za klimu te vjerodostojni planovi tranzicije. Financijska sredstva za tranziciju mogu se nakon toga prikupiti putem zelenih obveznica ili zajmova ili obveznica ili zajmova za održivost, financiranja vlasničkim kapitalom ili specijaliziranog financiranja.

Slika 3 sadržava pregled instrumenata koji se mogu upotrijebiti za formuliranje potreba za financiranjem tranzicije i prikupljanje sredstava za financiranje tranzicije.

Slika 3: Opcije za formuliranje potreba za financiranjem tranzicije i prikupljanje financijskih sredstava za tranziciju

4. Metodologije referentnih vrijednosti EU-a za klimu

Ovaj se odjeljak odnosi na točku 5. Preporuke Komisije.

Ako ne postoje sektorski znanstveno utemeljeni putovi ili planovi, poduzeća bi mogla razmotriti metodologije referentnih vrijednosti EU-a za klimu i upotrebljavati ih tako da se osigura usklađenost sa scenarijem za 1,5 °C IAE-e ili IPCC-a.

Ako postoje sektorski znanstveno utemeljeni scenariji i putovi, poduzeća bi mogla razmotriti mogu li njihovom primjenom ispuniti i minimalne standarde referentnih vrijednosti EU-a za klimu.

Ako izdanja poduzeća na tržištima kapitala ispunjavaju minimalne standarde metodologija referentnih vrijednosti za klimu i to dokazuju (na primjer putem vjerodostojnog plana tranzicije u kojem se uzimaju u obzir standardi i smjernice dostupni u okviru Direktive (EU) 2022/2464 i njezine provedbe), veća je vjerojatnost da će biti uključena u portfelje koji prate referentne vrijednosti EU-a za klimu.

Minimalni standardi referentnih vrijednosti za klimu

Referentne vrijednosti EU-a za klimu temelje se na skupu kriterija čiji je cilj osigurati put tranzicije za portfelje koji su kompatibilni s prelaskom na održivo gospodarstvo ⁽⁸⁾. Prema minimalnom standardu za cilj i putanju dekarbonizacije za referentne vrijednosti za klimu potrebno je ostvariti godišnje smanjenje od najmanje 7 % intenziteta stakleničkih plinova ili apsolutnih emisija stakleničkih plinova ⁽⁹⁾.

⁽⁸⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/1818 od 17. srpnja 2020. o dopuni Uredbe (EU) 2016/1011 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu minimalnih standarda za referentne vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju i referentne vrijednosti EU-a usklađene s Pariškim sporazumom, članci 6.–12.

⁽⁹⁾ Minimalni zahtjevi navedeni su u člancima od 7. do 9. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2020/1818 od 17. srpnja 2020.

Za svaku godinu u kojoj ciljevi nisu ostvareni ciljevi u putnji dekarbonizacije za sljedeću godinu trebalo bi prilagoditi naviše tako da se nadoknade neostvareni ciljevi iz prethodne godine.

Ako je to moguće, treba razmotriti mogućnost dokazivanja nižih prosječnih emisija u odnosu na usporediva poduzeća i izbjegavanja posebnih čimbenika za isključenje iz članka od 9. do 12. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2020/1818 od 17. srpnja 2020.

Veće ponderiranje poduzeća koja određuju i objavljuju ciljeve smanjenja emisija stakleničkih plinova

Izdanjima poduzeća na tržištima kapitala može se dodijeliti veći ponder u referentnoj vrijednosti koja prati referentne vrijednosti EU-a za klimu ako poduzeće izdavatelj može dokazati da je odredilo i objavilo ciljeve smanjenja emisija stakleničkih plinova, pri čemu moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti:

- a) izdavatelj sastavnih vrijednosnih papira dosljedno i točno objavljuje svoje emisije stakleničkih plinova iz opsega 1, 2 i 3;
- b) izdavatelj sastavnih vrijednosnih papira smanjio je svoj intenzitet stakleničkih plinova ili, ako je primjenjivo, svoje apsolutne emisije stakleničkih plinova, uključujući emisije stakleničkih plinova iz opsega 1, 2 i 3, u prosjeku za najmanje 7 % godišnje tijekom barem tri uzastopne godine.

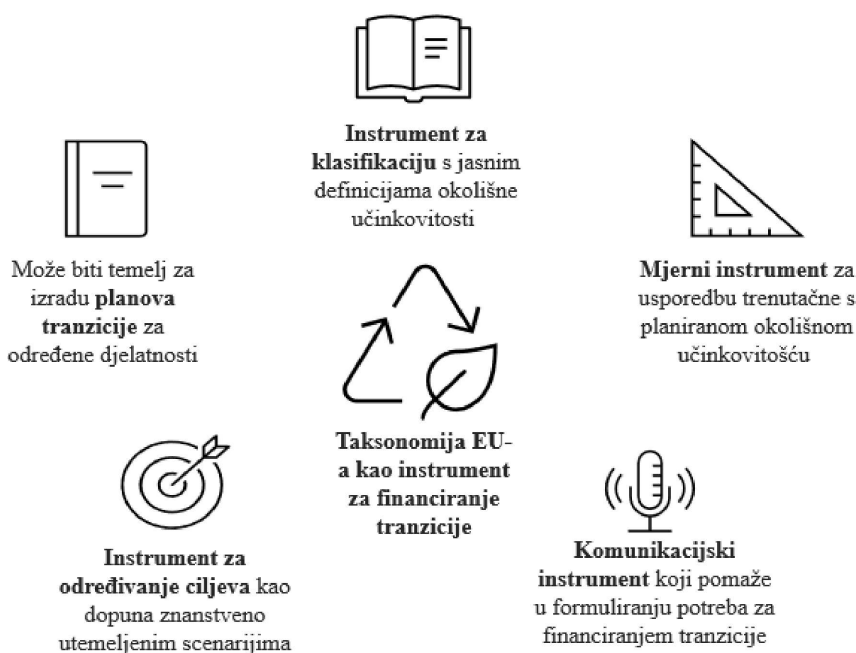
5. Taksonomija EU-a

Ovaj se odjeljak odnosi na točku 6. Preporuke Komisije.

5.1. Mogućnosti primjene taksonomije EU-a

Poduzeća mogu koristiti taksonomiju kao instrument za financiranje tranzicije, za planiranje tranzicije svojih ekonomskih djelatnosti i izdvajanje ulaganja potrebnih za tranziciju. Ona se može upotrijebiti za klasifikaciju održivih ulaganja, mjerenje trenutačne i planirane klimatske ili okolišne učinkovitosti, određivanje ciljeva te komunikaciju, uključujući formuliranje ciljeva povezanih s taksonomijom u planovima tranzicije.

Slika 4: Za što se sve može upotrijebiti taksonomija

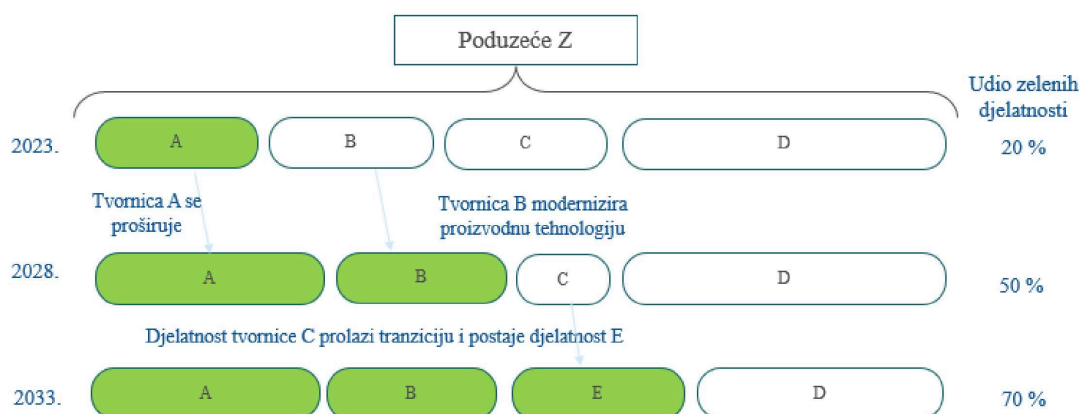

5.2. Taksonomija kao instrument u tranziciji

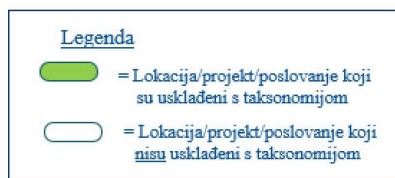
Budući da se u njoj definiraju okolišno održive ekonomske djelatnosti, a ne poduzeća, taksonomija poduzećima omogućuje tranziciju postupnim povećanjem udjela okolišno održivih djelatnosti.

Na slici 5 prikazano je kako poduzeće može provesti postupnu tranziciju svojih djelatnosti (u ovom slučaju djelatnosti koje se obavljaju u tvornicama) i ulagati u njihovu modernizaciju kako bi povećalo udio zelenih djelatnosti u budućnosti. Planovi tranzicije na temelju djelatnosti mogu biti ključni dio strategije tranzicije na razini subjekta.

Slika 5: Taksonomija kao instrument u tranziciji

Izvor: Platforma za održivo financiranje

* Poduzeće bi moglo prikupiti financijska sredstva za tranziciju na razini djelatnosti (tj. kapitalni rashodi usklađeni s taksonomijom za modernizaciju djelatnosti)

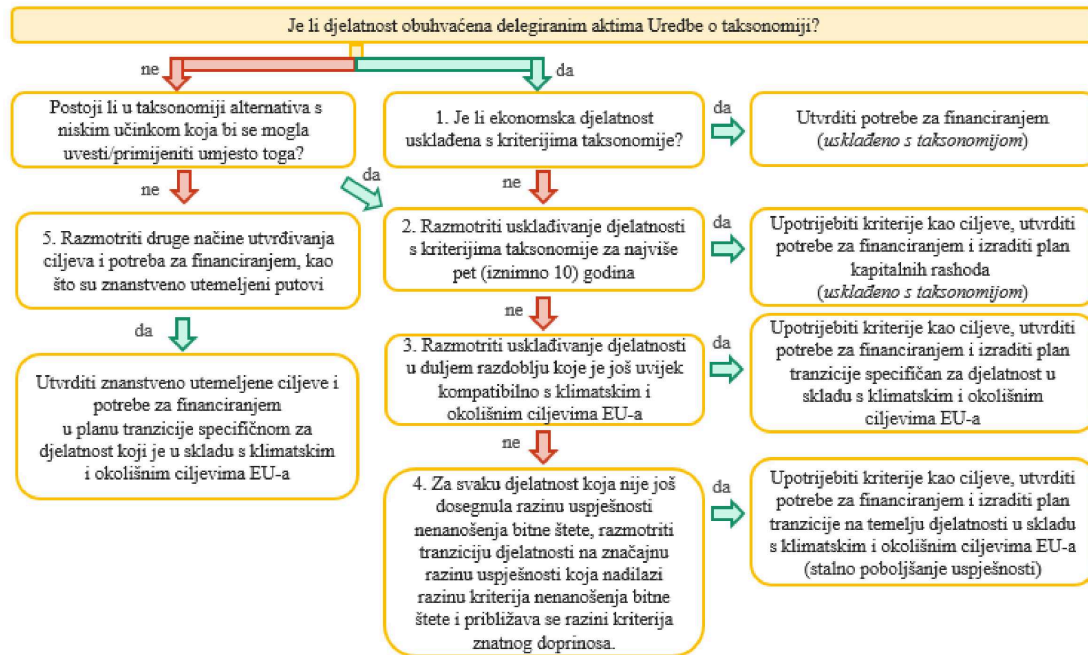
** Poduzeće bi isto tako moglo prikupiti financijska sredstva za tranziciju na razini subjekta (nenamjensko korporativno financiranje), pri čemu bi trebalo pokazati kako su ta modernizacija i njezin predviđeni vremenski okvir usklađeni s tranzicijom kako je definirana u točki 2.1. Preporuke (npr. primjena znanstveno utemeljenih scenarija/puta objašnjenje planiranih ulaganja u planu tranzicije).

5.3. Mogućnosti primjene taksonomije za utvrđivanje potreba za financiranjem tranzicije

Poduzeća mogu upotrebljavati taksonomiju za definiranje svojih potreba za financiranjem tranzicije na razini djelatnosti.

U taksonomiji se ne propisuje vremenski okvir u kojem poduzeće treba uskladiti svoje djelatnosti s bilo kojim od njezinih kriterija. Umjesto toga, sudionicima na tržištu ostavlja se mogućnost da koriste vremenski okvir iz vlastitih znanstveno utemeljenih putova tranzicije. Poduzeća mogu upućivati na kriterije taksonomije pri određivanju klimatskih i okolišnih ciljeva, a ako su ti ciljevi usklađeni s tranzicijom i njihovo je ostvarenje vjerodostojno, mogu prikupiti sredstva za financiranje tranzicije kako bi te ciljeve proveli.

Na slici 6 prikazano je kako se taksonomija može upotrijebiti u tu svrhu: na njoj je prikazan redoslijed kojim se mogu razmatrati raspoložive opcije, pri čemu se prvo razmatra izvedivost ambicioznijih opcija.

Slika 6.: Primjena taksonomije EU-a za utvrđivanje potreba za financiranjem tranzicije

1. Financiranje ekonomskih djelatnosti koje su već usklađene s taksonomijom

Ako je ekonomska djelatnost već usklađena s taksonomijom, poduzeća bi mogla razmotriti sve postojeće i buduće potrebe za financiranjem kako bi i ubuduće ostala usklađena s taksonomijom.

2. Ulaganja usklađena s taksonomijom

Ako je ekonomska djelatnost prihvatljiva, ali još nije usklađena s taksonomijom, poduzeća bi mogla razmotriti mogućnost njezina usklađivanja s kriterijima tehničke provjere iz taksonomije u roku od pet (iznimno 10) godina ⁽¹⁰⁾. Tranzicijska ulaganja potrebna za postizanje tih ciljeva trebalo bi navesti u planu kapitalnih rashoda. Takvi kapitalni rashodi smatraju se ulaganjima usklađenima s taksonomijom.

3. Ulaganja za usklađivanje s taksonomijom tijekom duljeg vremenskog razdoblja

Ako se usklađenost s taksonomijom ne može postići u roku od pet (iznimno 10) godina, može se razmotriti usklađivanje imovine ili ekonomske djelatnosti s povezanim kriterijima uspješnosti iz taksonomije u duljem vremenskom razdoblju koje je još uvijek kompatibilno s tranzicijom. Za tranzicijska ulaganja kojima će se usklađenost s taksonomijom postići tek nakon razdoblja duljeg od pet (iznimno 10) godina priznatog na temelju Delegirane uredbe (EU) 2021/2178 mogao bi se izraditi plan tranzicije specifičan za djelatnost koji je kompatibilan s tranzicijom, uz obrazloženje duljeg razdoblja za postizanje ciljeva ⁽¹¹⁾ i objašnjenje kako će se usklađenost s taksonomijom postići u sljedećem koraku.

Kad je riječ o okolišnim aspektima, ciljevi bi se mogli uskladiti s ciljevima međunarodne i Unijine okolišne politike, uključujući one koji se odnose na održivu zaštitu i obnovu vodnih i morskih resursa, kružno gospodarstvo, sprečavanje i kontrolu onečišćenja te zaštitu i obnovu bioraznolikosti i ekosustava.

⁽¹⁰⁾ U skladu s delegiranim aktom o obvezi objavljivanja informacija u skladu s taksonomijom EU-a, rok za postizanje usklađenosti s taksonomijom može biti dulji od pet godina samo ako je to objektivno opravdano specifičnim obilježjima ekonomske djelatnosti i predmetne modernizacije, ali ne dulji od 10 godina.

⁽¹¹⁾ Povezani kapitalni rashodi ne smatraju se usklađenima s taksonomijom, ali mogu biti važan korak na putu tranzicije prema višim razinama uspješnosti u pogledu održivosti.

4. Tranzicijska ulaganja kojima se nadilaze razine nenanošenja bitne štete u pogledu ublažavanja klimatskih promjena u prvom koraku

Poduzeća čije djelatnosti trenutačno ne ispunjavaju kriterije nenanošenja bitne štete iz taksonomije i u kojima ulaganja za ispunjenje kriterija znatnog doprinosa u roku od pet (iznimno 10) godina trenutačno nisu izvediva mogla bi razmotriti poboljšanje okolišne učinkovitosti tih djelatnosti iznad razina učinkovitosti definiranih kriterijima nenanošenja bitne štete u roku koji je dovoljno kratak da bude kompatibilan s tranzicijom. ⁽¹²⁾ Za takva tranzicijska ulaganja kojima se kao prvi korak u tranziciji poboljšava učinkovitost iznad kriterija nenanošenja bitne štete iz taksonomije poduzeća bi mogla razmotriti izradu plana tranzicije specifičnog za djelatnost koji je kompatibilan s tranzicijom, u kojem se obrazlaže zašto je taj međukorak potreban i kako će se u sljedećem koraku postići usklađenost s taksonomijom.

U planu bi se moglo prikazati i. kako će se tranzicijom djelatnosti postići značajno poboljšanje uspješnosti iznad razine kriterija nenanošenja bitne štete prema razini kriterija znatnog doprinosa te ii. kako će se stalnim poboljšanjem klimatske ili okolišne učinkovitosti izbjeći nanošenje bitne štete u budućnosti s obzirom na to da će se s približavanjem gospodarstva klimatskoj neutralnosti mijenjati i razine tolerancije za bitnu štetu.

5. Ulaganja utvrđena na drugi način u planu tranzicije na temelju djelatnosti

Za ekonomske djelatnosti s vrlo visokim učinkom koje još nisu obuhvaćene delegiranim aktima o taksonomiji i za koje u Uredbi o taksonomiji ne postoji alternativa s niskim učinkom poduzeća bi mogla razmotriti drugi način utvrđivanja ciljeva i potreba za financiranjem, kao što su znanstveno utemeljeni putovi.

6. Tranzicijska ulaganja za djelatnosti s niskim učinkom na okoliš

Za ekonomske djelatnosti koje imaju nizak učinak i stoga nisu obuhvaćene taksonomijom poduzeća mogu razmotriti primjenu relevantnih kriterija taksonomije za rješavanje preostalih učinaka, npr. ulaganjima u energetska učinkovitost zgrada, mobilnost s niskom razinom emisija, razvojne tehnologije itd.

6. **Financijski instrumenti za prikupljanje financijskih sredstava za tranziciju**

Ovaj se odjeljak odnosi na točku 8. Preporuke Komisije.

Kako bi prikupila sredstva za financiranje tranzicije, poduzeća mogu koristiti jedan financijski instrument za tranziciju ili kombinacije takvih financijskih instrumenata, kao što su posebne vrste zajmova ili izdanja na tržištu kapitala s posebnim obilježjima. Tablica 3 sadržava odgovarajuće primjere za to.

Tablica 3

Primjeri zajmova ili instrumenata tržišta kapitala za prikupljanje financijskih sredstava za tranziciju

Zeleni zajmovi i drugi zajmovi za održivost	<p>1. Financiranje projekata ili ulaganja putem namjenskog zajma za tranziciju (unaprijed utvrđena namjena) kao što su zajmovi za modernizaciju imovine ili nova ulaganja kojima će se omogućiti proizvodnja s niskom razinom emisija ugljika ili znatno poboljšati okolišna učinkovitost. Na primjer:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zajmovi za financiranje tranzicijskih projekata koji imaju vjerodostojan plan tranzicije na temelju djelatnosti ili su dio vjerodostojnog plana tranzicije na razini subjekta ⁽¹³⁾, — zajmovi za financiranje ekonomskih djelatnosti prihvatljivih na temelju taksonomije i postizanje usklađenosti s taksonomijom tijekom razdoblja od pet (iznimno 10) godina,
---	---

⁽¹²⁾ Povezani kapitalni rashodi ne smatraju se usklađenima s taksonomijom, ali mogu biti važan korak na putu tranzicije prema višim razinama uspješnosti u pogledu održivosti.

⁽¹³⁾ U skladu s Direktivom (EU) 2022/2464 i njezinom provedbom (Direktiva o korporativnom izvješćivanju o održivosti).

	<ul style="list-style-type: none"> — vjerodostojni znanstveno utemeljeni ciljevi, ako je to razmjerno, koji su potkrijepljeni informacijama kojima se osigurava integritet, transparentnost i odgovornost, — zajmovi za financiranje drugih tranzicijskih ulaganja u djelatnosti iz točke 2.2. ove Preporuke, — utvrđivanje čvrstih pokazatelja okolišne učinkovitosti za financiranje korporativnih ulaganja koja su uključena u plan tranzicije. <p>2. Tražiti (korporativni) nenamjenski zajam povezan s poboljšanjima ukupne uspješnosti u pogledu održivosti u skladu s tranzicijom kako je definirano u točki 2.1. Na primjer:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zajmovi s ključnim ciljevima uspješnosti za financiranje ulaganja u tranziciju koji su u skladu sa znanstveno utemeljenim putovima tranzicije, — zajmovi s ključnim ciljevima uspješnosti za financiranje ulaganja u tranziciju koji se temelje na ukupnom postignutom udjelu usklađenosti s taksonomijom, — zajmovi za financiranje tranzicijskih ulaganja koji se temelje na vjerodostojnom planu tranzicije s ključnim ciljevima uspješnosti.
Zelene obveznice i druge obveznice za održivost	<p>1. Razmotriti izdavanje obveznica za određenu svrhu tranzicije, uz dokazivanje namjene financiranja:</p> <p>na primjer, izdavanje obveznice u skladu s Uredbom o europskim zelenim obveznicama za financiranje tranzicijskog ulaganja u ekonomske djelatnosti prihvatljive u skladu s taksonomijom i postizanje usklađenosti s taksonomijom u roku od 5 (iznimno 10) godina.</p> <p>2. Razmotriti izdavanje obveznice povezane s određenim ciljem uspješnosti tranzicije poduzeća (npr. obveznica za održivost) primjenom taksonomije, vjerodostojnih planova tranzicije na razini subjekta ⁽¹⁴⁾ i na razini djelatnosti ili vjerodostojnih znanstveno utemeljenih ciljeva, ako je to razmjerno, i:</p> <ul style="list-style-type: none"> — utvrditi ključne ciljeve uspješnosti za financiranje materijalnih korporativnih ulaganja koja su uključena u plan tranzicije, — poduzeća se pozivaju da svoje zahtjeve za održivost u okviru obveznice za održivost vežu uz cilj povezan s taksonomijom ili referentnom vrijednošću EU-a za klimu, — to može uključivati financiranje tranzicijskih ulaganja definiranih s pomoću ciljeva koji se temelje na taksonomiji. <p>3. Razmotriti upotrebu obrasca za dobrovoljno objavljivanje informacije u skladu s Uredbom o europskim zelenim obveznicama kako bi se ulagateljima i financijskim posrednicima pružile standardizirane informacije o izdanjima obveznica koja nisu u skladu sa standardom za europske zelene obveznice.</p>
Financiranje vlasničkim kapitalom	Ako su izdanja vlasničkih vrijednosnih papira primjeren financijski instrument, razmotriti primjenu kriterija tranzicije sličnih onima koji su prethodno navedeni za utvrđivanje ključnih ciljeva uspješnosti u pogledu održivosti.
Specijalizirano financiranje	Razmotriti specijalizirano financiranje , kao što su <i>leasing</i> , strukturirana financijska rješenja, financiranje projekata i instrumenti mješovitog financiranja, primjenom kriterija tranzicije sličnih onima koji su prethodno navedeni za utvrđivanje ključnih ciljeva uspješnosti u pogledu održivosti.

7. Upotreba instrumenata Europske unije za održivo financiranje od strane financijskih posrednika i ulagatelja

Ovaj se odjeljak odnosi na točku 9. Preporuke Komisije.

Financijski posrednici i ulagatelji koji su spremni osigurati sredstva za financiranje tranzicije realnoga gospodarstva mogli bi upotrijebiti alate za održivo financiranje za određivanje ciljeva portfelja i utvrđivanje projekata ili poduzeća za financiranje tranzicije. Tablica 4 sadržava dodatne primjere za to.

⁽¹⁴⁾ U skladu s Direktivom (EU) 2022/2464 i njezinom provedbom (Direktiva o korporativnom izvješćivanju o održivosti).

Tablica 4

Kako upotrijebiti alate za održivo financiranje za određivanje ciljeva portfelja i utvrđivanje projekata ili poduzeća za financiranje tranzicije

<p>Razmotriti primjenu metodologija dekarbonizacije referentnih vrijednosti EU-a za klimu za određivanje ciljeva tranzicije portfelja i utvrđivanje relevantnih poduzeća:</p>	<p>Primjena metodologija dekarbonizacije referentnih vrijednosti EU-a za klimu za određivanje ciljeva dekarbonizacije:</p> <p>Razmotriti primjenu referentnih vrijednosti EU-a za klimu za provedbu strategija dekarbonizacije i ulaganja u portfelj poduzeća s različitim klimatskim ciljevima i potrebama za financiranjem tranzicije. Izraditi financijske proizvode u skladu s metodologijama za navedene referentne vrijednosti ⁽¹⁵⁾.</p> <p>Administratori referentnih vrijednosti potiču se da razmotre ponderiranje poduzeća na temelju ciljeva dekarbonizacije koje su odredila.</p> <p>Razmotriti primjenu metodologija referentnih vrijednosti za sustavnu procjenu financijskih instrumenata i portfelja te osmisliti putove prema klimatskoj neutralnosti za portfelje s minimalnim standardima za godišnju dekarbonizaciju.</p> <p>Primjena metodologija referentnih vrijednosti EU-a za klimu za utvrđivanje poduzeća za kreditiranje ili ulaganje:</p> <p>Razmotriti primjenu referentnih vrijednosti EU-a za klimu ili drugih znanstveno utemeljenih okolišnih, socijalnih i upravljačkih referentnih vrijednosti za utvrđivanje poduzeća čija je tranzicija kompatibilna s prelaskom na održivo gospodarstvo. Razmotriti primjenu referentnih vrijednosti koje administratorima omogućuju da dodijele veći ponder poduzećima sa znanstveno utemeljenim putom i planom tranzicije.</p> <p>Financijski posrednici i ulagatelji mogu prema potrebi primijeniti kriterije isključenja iz metodologija referentnih vrijednosti EU-a za klimu kako bi isključili okolišno ili društveno štetne ekonomske djelatnosti ili proizvodne metode i one koje na drugi način nanose bitnu štetu bilo kojem klimatskom ili okolišnom cilju.</p>
<p>Razmotriti primjenu taksonomije za određivanje ciljeva na razini portfelja i utvrđivanje relevantnih poduzeća:</p>	<p>Primjena kriterija taksonomije za određivanje klimatskih i okolišnih ciljeva portfelja:</p> <p>Razmotriti primjenu kriterija taksonomije i objava za određivanje ciljeva i praćenje napretka na razini portfelja te, u slučaju vlasnika imovine, za cjelokupnu raspodjelu imovine.</p> <p>Razmotriti upotrebu objava informacija u skladu s taksonomijom za praćenje udjela ulaganja prihvatljivih u skladu s taksonomijom, udjela ulaganja usklađenih s taksonomijom i napretka u usklađivanju s kriterijima taksonomije.</p> <p>Ovisno o dostupnosti podataka, razmotriti primjenu omjera zelene imovine i omjera zelenih ulaganja na temelju taksonomije za određivanje sektorskih ciljeva na razini portfelja prema kojima prosjek portfelja može postupno napredovati tijekom tranzicije. Na primjer, banke mogu upotrijebiti omjer zelene imovine i apsolutne emisije ugljika u relevantnim portfeljima ili prosječnu energetska učinkovitost hipotekarnog portfelja za utvrđivanje ciljeva smanjenja emisija ili cilja energetske učinkovitosti i ključnih etapa između njih.</p>

⁽¹⁵⁾ Referentne vrijednosti podrazumijevaju osnovni zahtjev dekarbonizacije od 30 % za referentne vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju i 50 % za referentne vrijednosti EU-a usklađene s Pariškim sporazumom, godišnji zahtjev dekarbonizacije od 7 %, isključenje emisija iz opsega 3, ograničenja u pogledu alokacije vlasničkih instrumenata kako bi zastupljenost sektora odgovarala glavnoj referentnoj vrijednosti (izbjegavanje sektorske pristranosti).

	<p>Razmotriti upotrebu udjela planiranih prihoda, kapitalnih rashoda ili operativnih rashoda povezanih s tranzicijom poduzeća koji će biti usklađeni s taksonomijom u roku od 5 (iznimno 10) godina (ali ne ispunjavaju uvjete iz Delegirane uredbe (EU) 2021/2178 da bi odmah bili priznati kao kapitalni rashodi usklađeni s taksonomijom) kao budućeg ili planiranog omjera zelene imovine ako su potkrijepljeni vjerodostojnim planom tranzicije.</p> <p>Slični parametri mogli bi se osmisliti i za djelatnosti koje nisu prihvatljive u skladu s taksonomijom, a obuhvaćene su vjerodostojnim planom tranzicije.</p> <p>Upotreba objava informacija u skladu s taksonomijom za utvrđivanje poduzeća za kreditiranje ili ulaganje:</p> <p>Razmotriti upotrebu informacija koje poduzeća objavljuju u skladu s taksonomijom o prihodima, kapitalnim rashodima i, ako je to relevantno, operativnim rashodima prihvatljivima u skladu s taksonomijom i usklađenima s taksonomijom kako bi se dopunili korporativni podaci za utvrđivanje tranzicijskih projekata.</p> <p>Kad je riječ o projektima prihvatljivima u skladu s taksonomijom, razmotriti upotrebu obveznih i, ako su dostupne, dobrovoljnih informacija objavljenih u skladu s taksonomijom u korporativnim objavama ili planovima tranzicije na razini subjekta ili planovima tranzicije specifičnima za djelatnost kako bi se utvrdili projekti s ciljevima financiranja tranzicije u kojima su određeni ciljevi povezani sa sljedećim:</p> <ul style="list-style-type: none"> — usklađivanje s taksonomijom, s ciljem ispunjavanja kriterija taksonomije u koracima ili tijekom određenog vremenskog razdoblja, — elementi kriterija taksonomije, kao što je nenanošenje bitne štete, kojima se osiguravaju znatna poboljšanja uspješnosti, — provjeriti jesu li uspostavljeni planovi tranzicije specifični za djelatnost kako bi se osiguralo da su ciljevi takvih projekata usklađeni s prelaskom na održivo gospodarstvo, — u slučaju ekonomskih djelatnosti koje nisu obuhvaćene delegiranim aktima donesenima na temelju Uredbe o taksonomiji, primijeniti načela iz članka 10. stavka 2. Uredbe o taksonomiji kao smjernicu za minimalne uvjete za djelatnost koja se razmatra za financiranje tranzicije.
<p>Razmotriti upotrebu korporativnih objava na temelju Direktive o korporativnom izvješćivanju o održivosti za odabir poduzeća sa specifičnim tranzicijskim ciljevima i potrebama:</p>	<p>Razmotriti upotrebu zajedničkih parametara u planovima tranzicije, i na razini subjekta i na razini djelatnosti, za sustavno utvrđivanje potreba za financiranjem tranzicije u određenim sektorima na temelju financijskih parametara i planova ulaganja o kojima trgovačka društva izvješćuju, na primjer:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ciljevi smanjenja emisija stakleničkih plinova, za emisije iz opsega 1 i 2 te, u mjeri u kojoj je to moguće, materijalne emisije iz opsega 3, — usklađenost s taksonomijom i planovi usklađivanja za ekonomske djelatnosti u sektorima visokog učinka, — kapitalni rashodi za financiranje koraka tranzicije s upućivanjem na upotrijebljene ključne parametre održivosti (npr. kapitalni rashodi koji se temelje na taksonomiji), — vjerodostojnost ciljeva tranzicije na temelju mjera i poluga koje poduzeća planiraju primijeniti za postizanje ciljeva, kao i njihova ovisnost o vanjskim čimbenicima, ⁽¹⁶⁾ očekivani troškovi tranzicije, — tranzicijski rizici i način na koji potencijalni ciljevi tranzicije mogu s vremenom smanjiti takve rizike, — izloženost financijskim mogućnostima povezanim s klimom (npr. kao % ukupnog portfelja/aktivnosti provedbe ponude odnosno prodaje), — aktualno i planirano financiranje emisija po sektorima, geografskim područjima i vremenskim okvirima, — parametri za usklađivanje portfelja (npr. ponderirani prosječni intenzitet ugljika, implicirani porast temperature, financirane emisije u odnosu na uobičajenu znanstveno utemeljenu referentnu vrijednost).

⁽¹⁶⁾ Npr. moguća buduća politika, tehnološka spremnost, društvena prihvatljivost, dostupnost resursa i fizički utjecaji na klimu na svim lokacijama na kojima posluje.

	<p>Razmotriti upotrebu objava o planovima tranzicije za utvrđivanje konkretnih poduzeća ili projekata s jasnim ciljevima dekarbonizacije koji trenutno imaju visoke emisije, ali imaju vjerodostojne planove tranzicije za njihovo smanjenje tijekom vremena, što će omogućiti da se portfelj dekarbonizira istom brzinom kao i poduzeća u koja se ulaže.</p> <p>Razmotriti primjenu standarda i smjernica u okviru Direktive (EU) 2022/2464 i njezine provedbe (CSRD), ako su dostupni, kako bi se uzela u obzir klimatska i okolišna učinkovitost poduzeća, njegova polazna točka i individualni put tranzicije te dopunile objave o ciljevima tranzicije, planovima tranzicije i podaci iz financijskih izvještaja.</p>
<p>Razmotriti upotrebu objava i prospekata koji prate izdanja zelenih obveznica, obveznica za tranziciju i održivost te zelenih vlasničkih vrijednosnih papira i vlasničkih vrijednosnih papira za tranziciju i održivost:</p>	<p>Razmotriti upotrebu informacija koje pružaju izdavatelji zelenih obveznica, obveznica za održivost ili drugih obveznica s obilježjima financiranja tranzicije za odabir ulaganja s okolišnim integritetom i razinom ambicije koju ulagatelj traži.</p> <p>Razmotriti upotrebu visokog stupnja transparentnosti utvrđenog Uredbom o europskim zelenim obveznicama za odabir projekata za financiranje tranzicije u kojima je okolišni integritet osiguran taksonomijom. Povećanjem transparentnosti u pogledu namjene financiranja povećava se vjerodostojnost i pouzdanost takvih ulaganja, posebno ako su povezana s pragovima ili ciljevima održivosti koje je poduzeće utvrdilo i objavilo u svojim korporativnim objavama.</p> <p>Razmotriti mogućnost da se pri odabiru projekata za financiranje tranzicije usklađenih s prelaskom na održivo gospodarstvo upotrijebi visoki stupanj transparentnosti koji pružaju izdavatelji koji upotrebljavaju obrasce za dobrovoljno objavljivanje informacija namijenjene izdavateljima koji primjenjuju standarde različite od onih utvrđenih Uredbom o europskim zelenim obveznicama.</p> <p>Razmotriti upotrebu informacija o ciljevima tranzicije ili potrebama za financiranjem tranzicije iz prospekata za izdanja poduzeća u tranziciji kako bi se procijenili rizici za održivost i obilježja izdanja, zajedno s drugim financijskim rizicima i koristima projekta ⁽¹⁷⁾.</p>

⁽¹⁷⁾ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni uredaba (EU) 2017/1129, (EU) br. 596/2014 i (EU) br. 600/2014 radi povećanja privlačnosti javnih tržišta kapitala u Uniji za poduzeća i olakšavanja pristupa kapitalu za mala i srednja poduzeća (COM (2022) 762, final) doprinosi transparentnosti jer se u njemu zahtijeva uključivanje informacija o održivosti u prospekte za izdanja s tvrdnjom o održivosti.